

ELŐFIZETÉS

MELYEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hára 8 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hára 8 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 filler.
 Nyitlatter sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlekk: Mosnak egy koporsót.
- Védőegylet és Tullipánzsövetség.
- Negyedórás ülés.
- A betegsegélyző pénztár palotája.
- A tornaegetlet közgyűlése.
- Az aradi fűszerkereskedők és az élelmiszer-vizsgálat.
- A románok harca Apponyi javaslati ellen.
- Az elhalasztott pályaudvarépítés.
- Éva a csendőrök előtt.
- Lengyel Zoltán pöre.
- Nem lesz Westinghouse-gyár.
- Arad — rendőr nélkül.
- Tárca: A hálátlan. Irta: Vér Mátyás.

Mosnak egy koporsót.

Arad, március 4.

Azt híresztelték országszerte, hogy a nemzeti kormány úgy szereti az önálló vámterületet, hogy amint kezébe kapja az ország gyepőjét, menten meg is csinálja. S most Bécsben nem arról beszélgetnek a miniszter urak, hogy mikor állítsuk fel a vámsorompókat és mikor lesz meg az önálló vámterület, — hanem arról, hogy meghosszabbítsuk-e a vámközösséget 1930 ig vagy sem?
 Nem is az a kérdés, hogy a Wakerle-kormány akarja-e ezt a 20 esztendősi vámközösséget, a kérdés csupán az, hogy meri-e? Van-e bátorsága hozzá?
 Az sem kérdés immár, hogy a parlamenti többség kapható-e erre a merény-

letre? Kapható. Csak éppen attól kell félni, hogy kiút a választókerületben beverik a képviselő urak fejét, ha ilyen vakmerően elárulnák az ország gazdasági érdekeit.
 Igén ám, de nem azért politika a politika, hogy ne lehessen rajta csuszkálni. Lehet bizony és csuszkál is már rajta a császári és királyi magyar sajtóiroda sárgafekete osztálya.
 Ide hallgassatok kedvelt hiveim! Ugyebár 1917-ig így is, úgy is meg kell csinálni a vámközösséget?
 — Helyes, úgy van.
 Ugyebár, ha nem kötünk is szerződést, megmarad a közösség a viszonzosság alapján?
 Igaz, úgy van.
 — Nos tehát, ha ez így igaz, akkor nekünk arra kell gondolnunk, hogy 1917 után mi lesz, hogy lesz?
 — Helyes, úgy van.
 — Ha mi erről most nem gondoskodunk, másik kormány jön utánunk, nem olyan, mint mi vagyunk, hanem még császáribb és ez elárulja majd a hazát.
 — Igaz, úgy van.
 — Ennélfogva legokosabban tesszük, ha kizsákmányoljuk most az osztrák-ostobaságát, — mert tudjátok meg, hogy az osztrákok bajlandók megengedni azt, hogy 1917. után bizonyos egyes árucikre eszményi vámsorompót képzeljünk, sőt még azt is megengedik, hogy bizonyos osztrák gyártmányok után fogyasztási adót fizet-

hessünk, ha most a szerződést — nem a szövetséget — 1930-ig megkötjük.
 Még ennél is több lesz a nemzeti kormány vivmánya, mert Ausztria megengedi nekünk, hogy 1917-en túl jobban támogathassuk a magunk iparát, mint most.
 Hát nem szép ez Ausztriától? Hát mondja valaki, hogy nem hazafiasan cselekszik-e a nemzeti kormány, ha most megkötí a vámszerződést 1930 ig?
 Ime itt volna már a hazafias magyarázat, ime itt volna már a politikai lecsúszás okfejtése, de a nemzet némán hallgatja ezt a bölcsességet, — még sehol sem tartottak eddig népgyűléseket, ahonét a lelkesedés lángja melegené ezt a kiegyezési szándékot.
 Amíg tehát így biztat bennünket a sajtóiroda sárgafekete osztálya, addig ugyanezen iroda nemzetiszínű szakosztálya azt harangozza, hogy szó sincs róla, nem igaz, nem kötünk hosszú lejáratu szerződést, hiszen mi az önálló vámterület hivei vagyunk.
 A nemzet azonban nem engedi magát becsapni, sehol senki nem meri forcirozni a vámközösség fenntartását és ezért bizhatunk abban, hogy az ármány ezuttal győzni nem fog, sem a kormánynak, sem a kormánypártnak nem lesz bátorsága olyan javaslattal előállni, hogy hosszú lejáratu szerződést kössünk.
 A vámterület kérdését azonban rendezni nem fogják. A *klauzula* helyett megint a *formula*t veszik elő, ha ragaszkodni

A hálátlan.

Irta: Vér Mátyás.

Mire egy olyan szegény özvegy fia, mint amilyen Jobbágy László volt, felnövekedik, alaposan megismerkedik a hála fogalmával. Ezer hangos száj dolgozik és ezer szigorú szem őrködik azon, hogy a gyöngy, fogékony gyermeklelkében gyökeret verjen és ki is viruljon egy csinált virág, a hála, az emberi önzésnek e csodálatos terméke és szimboluma, mely mindennél jobban bizonyítja, hogy az ember a jóteknységét is csak kamat reményében képes gyakorolni. Nincs olyan alkalom, hogy jámbor szemforgatással szívére ne kötnék, hogy valahogy meg ne feledkezzék a kegyes jótevőkről, kinek köszönheti, hogy iskolába járhat, hogy ingyen könyvet és ruhát kap, s a szegény gyermek, miközben megfeszített buzgalommal tanul, hogy kiérdemelje a jótevők kegyes elismerését, szorongó szívvel gondol arra, hogy esetleg nem lesz olyan hosszú életű, hogy ideje legyen mindenki iránt leróni háláját. Mertszive csodálatosan megtelik a hála érzetével s minden más érzés kiszorul onnan. Tudja, hogy ő nem olyan ember, mint más, hogy élete nem az övé, hogy a munkája, a s kere mind csak arra való, hogy azon megosztozzanak azok, kik vele jót tettek. Egész életét arra akarja szentelni, hogy mindenki iránt lerója tartozó háláját s úgy képzeli, hogy szörnyeteg volna, ha valakiről megfeledkezne, vagy ha valaha csak magára gondolna s lelke méltatlankodással és vad keserőséggel telik meg, mikor odahaza

őreg nagynénje korholja az anyját, hogy minek kinlódik, minek éjszakázik ezért a fiúért, miért nem adja mesterségre, mikor tudhatná, hogy a fiugyermek mind hálátlan s hogy csak rosszasággal fog fizetni azért, hogy az ifjúságát, az egészségét feláldozza érte.
 Ma azonban, ezen a verőfényes tavaszi délelőttön, mikor a gimnázium kapuján kilépett Jobbágy László, nem gondol e gyermekkori keserű emlékekre. Amint megindult menyasszonya lakása felé, úgy érzi, hogy az egész világ az övé s hogy az ő lelkéből kiáradó verőfény aranyozza be az utcát. Szerette volna, ha valami nagy, földöntúli hatalommal rendelkezett volna, hogy ennek a sok, körülötte tolongó embernek a lelkébe átsugározhatta volna azoknak a perzselő, vérkorbacsoló, örömteljes érzéseknek egy részét, melyek túlradó szívét szétrepedéssel fenyegették. Ugy érezte, hogy az egész emberiséget lopja meg, mikor magának tartja boldogsága összességét, anélkül, hogy közölné, megosztaná másokkal. De hát a görög nyelv szerény tanárának hatalma csak az iskola falain belül van s minden jóság csak abban nyilvánulhat, hogy mosolyogva simogatja meg a szepegő diák arcát, ha az nem ismeri fel a második aorisztoszt. Mosolyogva gondol a gyötrődő diákokra, kiket megkínóznak a görög hexameterek s kik semmi szépet, semmi mélyet nem látnak abban, ha Odysseus úgy köszönti a phaeák királyleányt: Boldog a te nemes atyád! Boldog a te tisztelretelmő anyád, boldogok a te testvéreid! Ő pedig, amint a menyasszonyára gondol, úgy érzi, mintha a költő az ő lelkéből vette volna e sorokat s hogy

csak az ismerheti a boldogságot, ki az ő karcu, széke Nausikaaja közelében élhet.
 Amint az ajtón belépett, leendő apósa jött elébe. Komoly, ünnepélyes arccal közeledett, mint akinek fontos mondandója van. Szótlanul kezét fogott vele s helyet mutatott neki magával szemben. A fiatal ember leült, aggodó figyelemmel vizsgálta a szemben ülő férfi szokatlanul komoly arcát és várta, hogy megszólaljon. Remegve várta, mert érezte, hogy e csönd, ez ünnepélyesség nem jót jelent s tudta, hogy némelykor a szavakban a halál suhan felénk.
 — Igazán nem is tudom, hogy kezdek hozzá, szólalt meg végre, de hát te férfi vagy László, tudod, hogy mindnyájan szeretünk s te is szeretsz bennünket. Így azt hiszem, hogy meghozod értünk azt az áldozatot, melyre kérni akarlak s mely bizonyára erős próbára teszi szívedet.
 — Mit kíván tőlem?
 — Fel kell bontanunk az eljegyzést, László. Ne kiálts, ne ugorj föl, mindent megmagyarázok.
 — De hát az istenért, mi történt? Mit tettem?
 — Nem tettél semmit, épp úgy szeretünk, mint eddig s szeretni fogunk ezután is. De ha nyugodtan meghallgatsz, be fogod látni, hogy igazunk van s hogy meg kell hoznod ez áldozatot érünk, Ilonkáért.
 — Beszéljen!
 — Ilonkát egy kivételes nagy szerencse érte. Olyan, aminő csak a mesékben szokott előfordulni. Megkérte a fiatal Tabajdy, a mil-

akarnak a kormányhatalomhoz és ezzel tiz esztendőre megint be lesz kötve a nemzet szemé. Azaz, hogy nem. Ezuttal már világosan fogjuk látni azt, hogy a negyvennyolcas kormány sem tudja megcsinálni az önálló vámterületet, *nem képes programját megvalósítani, nem képes ígéretét beváltani.*

Megint bizonyosabbá lett előttünk, hogy a nemzeti akarat nem érvényesülhet Magyarországon. Hiába van törvénybe iktatva, hogy mi akkor térhetünk át az önálló vámterületre, amikor akarunk. Ime, most akarunk, — de ugyebár nem lehet. A törvény csak arra jó, hogy kötelezzen, de arra, hogy legtermészetesebb jogainkat érvényesítsük, nem alkalmas. Szeretnénk látni azt az alkotmánygaranciát, mely minket arról biztosít, hogy az önálló vámterület gondolatát megvalósíthatjuk. Ez a garancia még az Andrássy-féle javaslatokból is hiányzik.

A kegyetlenül elsöpört, letiport régi szabadelvű kormányrendszerre szórt átkokat és piszkolódásokat mossák most le Bécsben a halatt koporsójáról. Nem az a lényeges, hogy feltámadása legyen, hanem az, hogy megtisztult hamvaiból az igazság világossága szálljon a nemzet lelkebe.

Védőegylet és Tulipánszövetség.

Aradi egyesületek fuziója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Széleskörű érdeklődés nyilatkozott meg az aradi Tulipánkert szövetség és az Aradi magyar védőegyesület ma délelőtti közgyűlése iránt. A közgyűlés tudvalevőleg a két egycélú egyesület egybeolvadása felett határozott. A fuzió meg is történt s ezentul a magyar iparpártolásának nagy ügyét főleg a Magyar Védőegyesület lesz hivatva teljes erővel szolgálni. Bár az akció eddigelé nem ért el nagyobb szabású eredményeket, s bár máról holnapra nem

is lehet nagy sikereket remélni: a türelmes munka idővel mindenesetre megtermi a maga gyümölcsét: Magyarország gazdasági erősödését.

A két egylet közgyűléseiről az alábbi tudósítás számol be:

Délelőtt fél 12 órakor nagyszámu résztvevő jelenlétében nyitotta meg *Károlyi Gyuláné* védnökasszony az Aradi Tulipánkert szövetség közgyűlését. Üdvözölte a megjelenteket és felkérte *Lócs Rezsőt* titkárt az előterjesztendő jelentés bemutatására.

Lócs Rezső ezután a következő beszédet tartotta:

Tekintetes közgyűlés! Közel egy év mult el, mióta az Aradi Tulipánkert megalakult és ha nagyszabású alkotásokról ez alkalommal beszámolni nem is tudunk, mégis önérettel vallhatjuk, hogy azon bizalomnak, melyet az alakuló közgyűlés belénk, mint ezen egyesületnek vezetőibe helyezett, legjobb lelkiismeretünk szerint megfeleltünk. A slójd munka tartításának megismertetése, a csipkeverés meghonosítása iránt tett kezdeményező lépéseink, a gyoroki csángó varrottasnak az iparpártolási akcióba való bevonása, magyar iparpártolás s a nemzeti eszme fejlesztése érdekében Pécskán, Ujszentannán, Gyorokon, Eleken tartott tulipán-ünnepélynek támogatása, általában a gazdasági önállósághoz vezető utnak egyengetése, a nemzeti szellemnek ébrentartása, a tulipán-jelvényeknek terjesztése, e célből egy nagyszabású aradi tulipán-ünnepélynek rendezése: ezek voltak 9 havi működésünknek positiv eredményei. Elérkezett volna most már az időpontja annak, hogy az eddig az aradi jótékony négyeletnek áldozatkész közreműködésével erkölcsi szövetségként működött Tulipán szövetség formásterűn meg is alakuljon. *Tekintetes közgyűlés!* Csak egy célja lévén ma már a Tulipánszövetségnek: a magyar iparpártolás, azon nézetet valljuk, hogy ezen célra újabb egyesület megalkotnunk nem szükséges. Nem szükséges, azért, mert amint méltóztatnak tudni, időközben Aradon a magyar iparpártolási szövetség megalakult, melynek ugyanazon célja van, mint amely cél a tulipánnak, — a nemzeti ellenállás szüksége megszűnven. — immár egyedül fennmaradt. Ezen körülmény és az, hogy nem akarunk egy — a drága adminisztráció meddő utvesztőjére tévedt — központi szervezetnek akarat s működési tér nélküli fiókjává lenni; végül mert szent a hitünk, hogy egyesült erővel többre megyünk, mintha a verseny terére lépünk: azon gondolatot érlelte bennünk, hogy *önálló egyesülettől nem alakulunk, hanem beol-*

vadunk a velünk hasonló célt követő aradi Magyar Védőegyletbe. Amennyiben tehát a tekintetes közgyűlés nézetünket osztja, tisztelettel kérjük, miszerint ily irányban határozni méltóztatásék. Van szerencsénk ehhez képest a következő *határozati javaslatot bemutatni:*

„A közgyűlés magáévá teszi az elnökség indoklását; ehhez képest kimondja, hogy a Tulipánkert szövetségnek alapszabályokkal és külön tagdíjakkal való megalakulását szükségesnek tartja, hanem e helyett az övével hasonló célt követő aradi magyar védőegyesületbe olvad s erről ezen egyletet annak kijelentésével értesíti, hogy a Tulipánkert szövetség az ő tulajdonát képező minden igényét az aradi magyar védőegyesületre ruházza.”

Az egyhangú helyesléssel fogadott beszéd után gróf *Károlyi Gyuláné* a határozati javaslatot elfogadottnak jelentette ki s felkérte *Varjassy Lajos* polgármestert, mint a Védőegylet elnökét, hogy nyilatkozzék az egyesülés tárgyában.

Varjassy Lajos tartalmas beszédben mutatott rá, hogy Magyarországon szinte divat az, hogy egy cél érdekében működő egyletek az egymással való verseny kiélezésével gyakran többet ártanak, mint használnak a köznek. Epen ezért örömmel üdvözli a Tulipánszövetség beolvadásának eszméjét s a Védőegylet közgyűlését megnyitja.

Ezután *Faragó Rezső*, az *Aradi Magyar Védőegyesület* titkára tett jelentést a védőegyesület eddigi működéséről. Az iparpártolási akciót, ugymond, nem lehet kicsinyelni, amiért annak még új gyárak nem jártak a nyomában, és hogy annak ellenére a külföldről való behozata emelkedett. Az iparpártolási akció járatalan utakon indult, s nem csoda, ha nem találta meg mindjárt a helyes ösvényt, amelyen a legtöbb eredményt érheti el a külföldi iparcikkek kiszorításában. E mellett az aradi védőegyesület kerülte azokat az eszközöket, amelyek esetleg a jóindulatu kereskedő-osztályt az iparpártolási akció ellenségeivé teheték volna. Fölsorolta azokat az intézkedéseket, propagandákat, amelyeket a védőegyesület eddig működése terén szerzett. Ezután bejelentette, hogy miután egyéb elfoglaltsága nem engedi meg, hogy a védőegyesületnél ideiglenesen vállalt titkári tisztének lelkiismeretesen eleget tehesen, ezért arról *lemond*, s kéri e tisztségtől való fölmentését.

A jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s *Faragó Rezsőt* a titkári állástól felmentette. Az elnök indítványára a titkári te-

lomos Tabajdy, Budapestén két utca az övé, palotája van Bécsben és Párisban s saját hajója van az Adrián és a keleti tengeren. Nagyobb ur mint egy fejedelem s halálosan szerelmes Ilonkába.

— De hiszen Ilonka az én menyasszonyom!

— Tudom fiam, hiszen éppen azért fordulok hozzád. Tisztességes ember vagyok s a te megkérdésed nélkül nem határozok ez ügyben. De azt magad is be fogod látni, hogy egy ilyen tüneményes szerencsét nem dobhatunk el magunktól csupán azért, mert neked már ígéretet tettünk. A mátkaság nem felbonthatatlan kötelék s te nem tagadod meg beleegezésedet.

— Nem engedem. Nem egyezem bele soha. Hiszen én Ilonkát szeretem és ő is szeret engem. Vele akarok beszélni, én ismerem őt, az lehetetlen, hogy ilyen hitvány indokból szakítson velem. Hiszen mindkettőnk boldogságáról van szó. A vagyon még nem boldogság.

— A szerelem sem, fiam. De mindegyik pótolja a másikat. Én tapasztalt, idős ember vagyok s tudom, hogy az ilyen nagy vagyon tovább tart és több örömet nyújt, mint a szerelem. S nemcsak rólatok van szó, hanem rólam, a többi gyermekemről, az egész családomról. A szerelem oszthatatlan, az csak a magatoké, de a vagyon egész nemzedéket tehet boldoggá. A szerelem az önzők, a vagyon az altruisták boldogsága. S én nem úgy neveltem a lányomat, hogy csak magára gondoljon.

— De én önző vagyok. S nem hagyom a boldogságomat elrabolni. S nem engedem, hogy boldogtalanná tegye leányát azért, hogy maguk fényben élhessenek. Ha másképp nem megy, megölöm azt a gazembert, ki ily alat-

tomos módon, hátam mögött tört a boldogságomra.

— Csöndesebben, László. Látod, nekem ezer más módom volna arra, hogy az eljegyzést felbontsam, hiszen könnyen találhatnék alkalmas kibuvót. De sokkal jobban szeretlek és becsüllek, semhogy előttem alakoskodnék. Nyíltan megmondom, hogy áldozatot kérek tőled s bízom benned, hogy te nem fogod ezt megtagadni. S végre is, nem olyan rettenetes, amit kérek tőled. A te sajgó szived hamarosan beheged s sokkal fiatalabb vagy, semhogy a boldogságot újból meg ne találj. Lehetetlen tartom, hogy olyan hálátlan légy, hogy elraboljad annak a családnak a szerencsését, melynek mindenedet köszönheted. Emlékezz vissza, hogy ennél a háznál találtál támogatást, hogy nálunk kerested a kenyeredet, hogy nekem köszönheted, hogy megszerezted a diplomát s hogy én jártam ki neked a tanári állást. Gondolj ezekre s azután határozz.

— Oh igen, a hála!

A fiatal ember arcát kezeibe temette s csöndesen zokogott. Megalázottnak, tehetetlen, erőtlen gyermeknek érezte magát, kinek bocsánatot keil kért, ha sirni merészel, mikor elveszik tőle játékszerét. Érezte, hogy gyalázatos fegyvert szegeznek felé, de nem volt ereje, hogy ezt meg is mondja. Oda volt az erélye, a büszkesége, az önbizalma, ránehezedett multjának, gyermekkorának minden megaláztatása és keserősége, megint a régi, bátoratlan, szegény diákokgyerek lett, aki tudja, hogy mások könyörületességétől függ a jövője, boldogsága.

— Beleegezem, szólott végre elfehéredett arccal. Azután köszönet nélkül megindult s letámolygott a lépcsőn.

— Az orvos háromszor-négyszer megrázta a hőmérőt, hogy a magasra szökött higanyoszlop visszaszálljon. Aztán csöndes, komoly hangon megszólalt:

— Negyven fok.

Az ápolóné, mint aki tudja, hogy ez mit jelent, lemondóan bólintott fejével s csupa szokásból, anélkül, hogy szükség lett volna rá, megigazította a beteg feje alatt a vánkost.

Az ágy mellett egy törődött, öreg asszony sirdogált, a sarokból pedig egy ráncos képű, ősz haju vén leány vizsgálta szuró tekintettel a beteget, mintha arra várt volna, hogy felnyissa szemeit, hogy láthassa öreg nénye szigorú, korholó pillantását. De a beteg szeméi csukva maradtak s csak lázas, gyors lélegzete volt hallható. Ijesztő, rémes volt e ziháló, gyors lélegzés, mintha a szív és tüdő a hátralevő pár óra alatt akarta volna megtenni azt a rengeteg sok mozgást, melyet még végezhetek volna. Mikor aztán a lélegzés egyre akadozóbb, a hörgés egyre hangosabb lett s mikor az öreg asszony hangos zokogással borult a fia ágyára, akkor a nénye odafordult az ápolónéhoz.

— Mindig mondtam, hogy valahogy így fog végződni. Jobb is, hogy elpusztul a hálátlan fajzat. Szegény anyja az egészségét, az egész életét feláldozta érte, hogy felnevelhesse, hogy urrá tehesse s mikor végre férfi lett belőle, mikor elkövetkezett a reménykedve várt idő, hogy anyját segíthesse, hogy meghálalhasa az önfelelő szeretetet, akkor fogja magát s agyonlövi magát egy leány miatt. Ugy tesz, mint valami nagy ur, a másvilágra szökik az adóssá-gai elől.

endők ellátásával *Kaszab Géza* hírlapíró biztat meg a közgyűlés. Ezután *Kossuth Pál* pénztáros tett jelentést a pénztár helyzetéről. Más tárgy nem lévén, *Varjassy Lajos* az ülést be-rekesztette.

Az ülésen jelen voltak:

Gróf Károlyi Gyuláné, Wadowszky Gusztávné, Tisch Mórné, Varjassy Árpádné, Kádas Kálmáné, Lócs Rezsóné, Tagányi Gusztávné, Mayer Miksáné, Simon Carola, Löbl Gyuláné, özv. Fenyves Ignácné, dr. Wiener Gyuláné, Verzar Istvánné, Steiner Ferencné, Urbán Péterné, Purgly Lászlóné, báró Bán-hidy Antalné, Vásárhelyi Józsefné, Friebeisz Miklósné, Urbán Ivánné, özv. Purgly Lajosné, Hudetz Ferencné, Szalay Ilonka, Issekutz Lászlóné, Frint Lajosné, Ábray Lajosné, Schoor Lajosné, Gellényi Ernóné, özv. Sváby Pálné, Nachtnebel Odönné, Barkó Ferencné, Kintzig Gézané, Aggvölgyi Ferencné, Jankó Imréné, Kossuth Pálné, Varjassy Árpád, Leitner Ernő dr., Steigerwald Alajos, Balázs Ferenc, Zima Tibor, Visy Ferenc, Kilényi János, Faragó Rezső, Virágh Lajos, Reicher Károly, Posgay Lajos dr., Zúbor Andor, Ifj. Moskovitz Izidor, Kaszab Géza.

Negyedórás ülés.

Pihen a parlament.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 4.

A képviselőház ma délelőtt tizenegy óra-
kor ülést tartott, melynek az volt a hivatása, hogy az egyes bizottságok előadói azon bete-rjeszések a jelentéseket. Így aztán magától érte-tődik, hogy nagyon kevés képviselő tartotta ér-demesnek, hogy a nagyon problematikus él-vezetért megrontsa a hétfő reggeli álmát. A miniszterek közül *Günther*, *Darányi* és *Jo-sipovich* jöttek el.

Az ülésen *Návay Lajos* elnökölt. A jegy-zőkönyv hitelesítése után *Darányi* beterjesztette a marokkói sáska irtásáról szóló törvényja-vaslatot, amelyet kiadtak a pénzügyi és földmi-velésügyi bizottságnak. Ezután az előadók kö-vetkeztek. A közoktatásügyi bizottságé, amely az állami tanítók fizetéséről szóló javaslatról szóló jelentést terjesztette be, *Csizmadia Endre*, aki a polgári törvénykezési rendtartás módo-sításáról és *Bakonyi Samu*, aki a bünvádi per-rendtartás módosításáról szóló igazságügyi je-lentést és *Baloghy Ernő*, aki a mentelmi bizott-ság nevében *Lovász Márton*, *Buday Barna*, *Fábray Károly* és *Gyuriss Emil* ügyeiben adott be jelentést.

Ezzel gondoskodtak arról, hogy a Háznak néhány hétig legyen dolga. Mivel pedig a mai ülésnek ennél több rendeltetése nem volt, az elnök negyed tizenkét órákor bezárta.

— Hát a jövő ülés napirendje? — kiabál-ták feléje.

— Már pénteken megállapítottuk! — vá-laszolta *Návay*.

A legközelebbi ülés tudvalóval szerdán lesz, melyen elsősorban az államszámvévszék szervezésére vonatkozó 1880: LXVI. és 1893: XXX. t.-c. módosításáról szóló miniszterelnöki javaslatot s a balatoni vasut dolgát tárgyalják.

A betegsegélyző pénztár palotája.

Az egyesület rendkívüli közgyűlése.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 4.

Az Aradi kerületi betegsegélyző pénztár vasárnap délelőtt a városház földszinti kister-mében rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a pénztár ré-szére építendő palota számára feltételeesen meg-veszik a *Wesselényi-utca* egyik alkalmas telkét.

A közgyűlést *Czukor László* elnök nyitotta meg s körülményesen előadta, mi indította arra a betegsegélyző pénztár vezetőségét, hogy az építkezés tervével komolyan foglalkozzék. Ugy is, mint a pénztár elnöke, de úgy is, mint munkaadó tapasztalta, hogy a munkások nem voltak megelégedve az orvosok lakásán való kezeléssel s követelték, hogy az igazgatóság oly helyiségről gondoskodjék, amely a város

központján van. A tagok kérelmét teljesíteni kellett, de helyiség nem volt e célra. Egy ideig az igazgatósági helyiségekben kezelték a bete-getek, de mióta a hegyaljai motoros vasutak, s a Benoid gázgyár munkásai is beléptek az egyesületbe, az igazgatósági szoba szűknek bizo-nyult, mert ott képtelenség volt naponként a hivatalos órák alatt 80—90 beteg lelküsmere-tesen megvizsgálni s az ambuláció alatt elhe-lyezni. Ekkor bérelték ki a Ferdinánd utcai új helyiséget, amely azonban szintén nem felelt meg s arra indította az elnökséget, hogy alkal-mas házhelyet keressen s házat építtessen. Tal-ált is e célra alkalmas helyet a Wesselényi-utcában; s felkéri a közgyűlést adja beleegye-zését abba, hogy e telket, miután több venni szándékozó is van, s hogy a vételtől el ne es-senek, — feltételeesen megvehessék.

Az elnöki előterjesztéshez *Kerpel Izsó* könyv-kereskedő szólott hozzá, kijelentve, hogy ő bi-zalommal viseltetik az elnökség tevékenysége iránt, de szükségesnek tartaná a határozat meg-hozatala előtt egy expozé szerkesztését, amely a legközelebbi közgyűlés elé lenne viendő.

Az elnök reflektált *Kerpel Izsó* felszólalá-sára s miután aggodalmait eloszlatta, a köz-gyűlés egyhangulag elfogadta az elnökség elő-terjesztését. Így, ha a határozatot a kereskede-lemügyi miniszter helybe hagyja s ha a központ a hiányzó pénzt az egyesület rendelkezésére bocsátja, nemsokára palotája lesz Aradon a kerületi betegsegélyző pénztárnak.

Az aradi fűszerkereskedők és az élelmiszer-vizsgálat.

Mi volt a vizsgálat eredménye?

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 4.

Az Aradi Kereskedők Köre a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Székely Salamon dr., az országos chemiai intézet és központi vegykereskedési állomás ve-gyésze ez évi február 26-án, a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek vizsgálatáról szóló 1895. évi XLVI. törvény cikk rendelkezé-sei alapján Aradon rendes vizsgálatot tartott. A vizsgálat alkalmával 26 esetben mintát vé-tetett, a melyeket az aradi rendőrkapitányság az országos chemiai intézetnek megvizsgálás végett fölküldött.

A hírlapi tudósításokban, amelyek erről az esetről megjelentek, általánosságban szó van fűszer- és vegyeskereskedőkről, a kiknél hamisított árukat találtak. E közlemények egy-felől az összes, ily szakmabeli kereskedőkre gyanút hárihatnak, másrészt pedig eddig is alkalmat adtak olyan, általánosságban tartott vádakra, hogy: „az aradi fűszerkereskedések-ben hamisított árukat tartanak.”

Miután a hiányos, vagy téves közlések nyomán terjedő szóbeszéd az egész fűszer- és vegyeskereskedő osztály jó hírének árthat, az *Aradi Kereskedők Köre*, illetékes helyről ka-pott adatok alapján a következőkről óhajtja tá-jékoztatni a közönséget:

Az országos chemiai intézet vegyésze az aradi vizsgálat alkalmával öt kereskedésben vett mintákat. Ezen öt eset közül az egyiknél *Lek-vár*, a másiknál *székely-turó*-ból vett mintát, tehát nem tulajdonképeni fűszer-áruból. Csak három kereskedésben vett a vegyész törött bors és por-cukor-mintákat. Azonban e három eset-ben se állapította meg az áruk hamis, vagy hamisított voltát, hiszen ezt a vett minták alap-ján az ezután megtartandó vizsgálat lesz hi-vatva megállapítani.

Arról tehát, hogy ez a három minta hamisított áruból lenne, még nem lehet szólni. De ha csakugyan megesett volna, hogy kétszázöt-ven aradi fűszer- és vegyeskereskedő közül három, a leggondosabb elővigyázat és teljesen jóhiszeműség mellett nem egész valódi árukat

kapott: ez még nem ok a vészkiáltásra, s ezért az összeség ellen vádat emelni, valamennyit meggyanusítani nem igazságos. S a vizsgálat-nak egész jelentéktelen eredménye nem ok arra, hogy a közönség bizalmát ez irányban a legcsekélyebb mérvben is megingassa. Az *Aradi Kereskedők Köre* nevében *Tedeschi Vik-tor*, elnök, *Faragó Rezső*, titkár.

A tornaegylet közgyűlése.

Beszámoló és tisztujítás.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 4.

Tegnap délelőtt fél 11 órákor tartotta meg XXVIII. rendes évi közgyűlést a városháza emeleti tanácstermében az Aradi Torna-egye-sület. Részletes tudósításunk:

A népes közgyűlést *Urbán Iván* nyitotta meg. A lelkesen megéljenzett elnöki megnyitó beszéd után *Nagy Sándor* titkár művezető ol-vasta fel a választmány 1906. évről szóló jelentését, melyet a közgyűlés egyhangulag tu-domásul vevén, a fölmentvényt a választmány-nak megadta. Majd *Kömives József* pénztáros olvasta fel pénztári kimutatását és előterjesz-tette a vagyon-mérleget, mely szerint az egye-sület készpénz vagyona 9933.63 korona, leltári érték, tornaszerekben, csónakokban és regatta házban 11,341.25 korona. Az összes vagyon érték 21,274.88 korona. A pénztári jelentést a közgyűlés éljenzéssel és örömmel veszi. tudomásul és úgy a pénztárnoknak, mint a szám-vizsgáló bizottságnak a fölmentvényt megadja. Ezután megállapította a közgyűlés az 1907. évre szóló költségelőirányzatot, mely szerint a bevétel 5400 koronában, a kiadás 5320 koro-nában van megállapítva.

Urbán Iván elnök, tekintettel arra, hogy a közgyűlés végén a tagok türelme fogyatékn van, az indítványokat a választás előtt kívánja tárgyalni.

Reisinger Ferenc dr. az evezős szakosztály tagjai nevében azon indítványt terjeszti elő, hogy az evezős osztály közül kinevezendő 10 csapatparancsnok az evezős osztály intező bi-zottsága legyen, mely bizottság vezesse az eve-zős osztály házi- és ügy-rendjét. gondoskodják szolga alkalmazásáról, vezesse az evező gy-akorlatokat, intézkedjék javítások iránt és sze-rezze be a szükséges szereket.

Urbán Iván elnök és *Vadász Armand* dr. közvetítő indítványa folytán az indítvány az új választmány adatott ki azon utasítással, hogy azt kellőleg előkészítse, egybehivandó rendkívüli közgyűlés elé terjessze. Ugyanilyen értelemben határozott a közgyűlés *Vadász Ar-mand* dr.-nak az atletika művelésére vonatkozó indítványa felett.

Urbán Iván elnök ezután megköszönte a közgyűlésnek úgy a maga, mint a tisztársai s a választmány iránt megnyilvánult bizalmát, a lejárt megbízatást a közgyűlés kezébe vissza-helyezte s fölkerlte a közgyűlést, hogy az ügy-rend értelmében a választást ejtse meg s arra korelnököt válasszon. Korelnökül egyhangulag *Jancsovics Ferenc*et kérték fel, ki a szavazat-szedőbizottságba *Nádray Aurél* és *Kell Lajos*t ajánlotta. Erre megkezdődött a szavazás.

A választás eredménye a következő: elnök *Ur-bán Iván*, alelnök dr. *Steinitzer Pál*, titkár-művezető *Nagy Sándor*, pénztáros *Kömives József*, ügyész *Szegő Hugó* dr., ellenőr *Szilárd Győző*, orvos *Schusz-ter Henrik* dr., szertárosok: *Nádray Aurél* (torna), *Grabner Károly* (evezős). Választmányi tagok: *Angel István* dr., *Aussterweil László* dr., *Bauer Gyula*, *Biró Ernő*, *Czédly Károly* dr., *Dálnoki Nagy Lajos* dr., *Darányi János*, *Farkas Ignác*, *Földes Soma*, *Grossz-man Alfréd* dr., *Grosszman Emil* dr., *Hehs Vilmos*, *Holländer Emil*, *Jancsovics Ferenc*, *Kapriya Vince*, *Kell Lajos*, *Laczay István*, *Lamzer János*, *Lantos Miksa*, *Münz József*, ifj. *Nachtnebel* ifj. v. *Neuman Adolf*, *Odön*, ifj. v. *Neuman Samu*, v. *Neuman Alfréd*, *Reiniger Samu*, *Reisinger Ferenc* dr., *Somogyi Gyula* dr., *Steiner Ferenc*, *Sugár Jenő* dr., *Szántay Béla*, *Szántay Lajos*, *Szántó Mihály*, *Szell Ernő*, *Tüdős Béla*, *Varjassy Lajos*, *Visy Ferenc*,

Weiman József, Weisz Hugó, Weisz Izidor, Weisz Mór.

Pótválasztmányi tagok: Buzás Vilmos, Schreyer Viktor, Ungváry György, Vadász Armand dr., Waller József.

Számvizsgáló bizottsági elnök: Szántó Gyula, tagok: Faragó Alfréd, Krausz Arnold.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A románok harca Apponyi javaslatát ellen.

A román érseki zsinat ülése. — Memorandum a kormányhoz. — A nemzetiségi képviselők akciója. — Népgyűlés Világoson. — A görög katolikusok is. — Küldöttség a királyhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

A románok megkezdték a harcot Apponyi Albert gróf törvényjavaslatát ellen, úgy az egyházi, mint a politikai téren.

Az egyházi harcot a püspökök vezetik. A görög keleti román egyház érseki konzisztóriumán pénteken Nagyszebenben ülést tartott, amelyen az elnök Metianu János metropolitán kívül résztvettek Papp I. János aradi püspök, Mangra Vazul nagyváradi, Puskaru Hilarion nagyszebeni és Musta Filaret karánsebesi püspöki helynökök, Hamsea Agoston arkimandrita, Rosca Ensebius és Csorogár Román protoszcéllusok.

Az érseki konzisztórium hosszasan foglalkozott a népoktatási fizetésrendezésnek a felekezeti iskolákat érintő részével, amelyeket a görög keleti román egyházra nézve fölöttebb sérelmeseknek talált. A konzisztórium kimondta, hogy az egyházi kongresszust egyelőre nem hívja össze, hanem megbizná a püspököket, hogy a törvényjavaslat ellen a kormányhoz és a parlamenthez memorandumot nyújtsanak be.

Papp I. János püspök a szentszéki ülésről vasárnap Aradra érkezett, ma azonban újra elutazott Budapestre, hogy a Gószdu-alap bizottságának ülésén részt vegyen. Nincs kizárva, hogy a püspök ez alkalommal a kormánynál közölni fogja az érseki szentszék határozatát.

Ezzel párhuzamosan halad a politikai harc is. A képviselőház nemzetiségi pártja és a román nemzetiségi párt vezető bizottsága pénteken, Leményi Liviusz dr. elnöklésével ülést tartott Apponyi javaslatát ügyében. Az értekezlet az obstrukciót nem mondta ki, hanem elhatározta, hogy a törvényjavaslatok ellen úgy a képviselőházban, mint azon kívül igen széles körű és a legerélyesebb harcot indítja meg.

A népoktatási törvényjavaslatok ügyében vasárnap délután Világoson, a Casa Nationalaban népgyűlést tartottak a románok. A gyűlés szónoka Pop C. István dr. a kerület országgyűlési képviselője volt, aki ez alkalommal tartotta beszámoló beszédét is. A népgyűlés a törvényjavaslatnak a nemzetiségi iskolák ellen irányuló részeivel szemben határozati javaslatot fogadott el.

A görög keleti románokon kívül a görög katolikusok is hadat izennek a törvényjavaslatoknak. A görög katolikusok akcióját Mihályi Viktor balászfalvi érsek vezeti, a kormányhoz intézendő memorandumot pedig Bunea balászfalvi kanonok készíti.

Nemzetiségi körökben érdekes, bár még meg nem erősített verziót beszélnek a népoktatási törvény ellen való harccal kapcsolatosan. E szerint, ha a kormány a törvényjavaslatnak a nemzetiségi iskolákra vonatkozó részét a püspöki kar tiltakozása dacára se vonná visz-

za, a püspöki kar és a képviselők, együttes küldöttségben a király elé fognak járulni. A küldöttség arra kéri a királyt, hogy azokat a jogokat, amelyeket 1864-ben a román egyház szervezeti szabályzatában maga az uralkodó erősített meg, e törvény által elkoboztatni ne hagyja. E hirre nézve több nemzetiségi képviselőhöz kérdést intéztünk, akik azonban azt felelték, hogy nem tudnak róla.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: A zsidónő, opera. (Béret C.)
Szerda: Déryné ifiasszony, színmű. Bemutató előadás. (Béret A.)
Csütörtök: Déryné ifiasszony, színmű. (Béret B.)
Péntek: Déryné ifiasszony, színmű (Béret C.)
Szombat: A vigaszvegy, operetta. Zilahy-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (A. béreltszűnet)
Vasárnap: Gül Baba, operetta. Zilahy-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (B. béreltszűnet.)

* A velencei kalmár. Rég nem élvezett, klasszikus estéje volt ma a színháznak. Ujházy mesternek kellett Aradra jönni, hogy Shakespeare remeke, A velencei kalmár méltó előadásban kerüljön színpadra. Ujházy Ede Shylokja világhírű alakítás, melyet ma már nem lehet, nem is szabad kritizálni, egyedül csodálnunk lehet, mert maga a tökéletesség, melyre bámulattal tekintünk. A közönség a legnagyobb elragadtatással ünnepelte az illusztris nagy művészt, aki ezzel a nagy alakításával oe is fejezte aradi vendégszereplését. Maga az előadás jó volt. Kesztlerné Porciája átgondolt szép alakítás volt. Az előadáson egyébként kellemetlen incidens is történt. Kesztlert egy kórista ügyetlensége annyira kihozta a kontenansból, hogy mindenről megfeledkezve, hangosan utasította rendre. Ez elmaradhatott volna. A rendező és ügyelő figyelmébe ajánljuk, hogy a szuffitákat nem nyílt színen, hanem a nyilvánosság kizárásával szokták leengedni. H. G.

* Szendreyék Pozsonyban. Valóságos ünnepeztetésben volt része Pozsonyban Szendrey Mihálynak, aki tudvalevőleg Pozsonyból jött Aradra. Szendrey Pínero a Tökéletes feleség című, nálunk is nagy sikert aratott színművében lépett fel és sikere szenzáció számba megy. A pozsonyi sajtó egyértelmű lelkesedéssel emlékezik meg Szendrey Jesson Hilaryjáról, melyet annak idején mi is a legmelegebb elismerésben részesítettünk. A Nyugatmagyarországi Híradó többek között ezt írja:

Szendrey Mihály művészi tehetségét a pozsonyiakkal ismertetni, felesleges, hiszen itt minden művelt ember ismeri. Hányszor győződhetett meg arról a lelkiismeretes ügybuzgalomról, intelligenciáról, melylyel szerepeit a legkisebb részletekig kidolgozta s arról az alakító képességről, melylyel ezt a feldolgozott anyagot művészileg igaz formában életre varázsolta.

Tegnap is ugyanazt a művészt, ugyanazt az éltető humorról és meleg, érző szívről megáldott embert láttuk viszont a deszkákon, aki évekket megelőző mint művész, mint színigazgató, de mint ember is közszerepeiben és közbecsülésben állott.

A „Pressburger Tagblatt“ meleg sorokban emlékezik meg Szendrey művészetéről és a színház ünnepnapjának tekinteti vendégszereplését. A „Westungarischen Grenzboten“ mint régi jó és kedves ismerőst üdvözöli Szendreyt. Sz. Rontay Boriskáról pedig, mint a pozsonyi közönség feledhetetlen kedvencéről emlékezik meg. Szendrey Jesson Hilaryjáról, írva azt mondja: „kifogástalan társolgo, rendkívüli intelligens művész, aki emellett rokonszenves egyéniségével rohammal veszi be a szíveket. A szószeres értelmében előkelő művész, aki előkelő eszközökkel hat.“ Sz. Rontay Boriska a Tavaszban és a Gül Babában lépett fel óriási sikerrel.

Nem lesz Westingshouse-gyár.

Arad, a mostohagyermek.

Varjassy polgármester nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

A város legutóbbi közgyűlésén a törvényhatósági bizottság egyik tagja azt a kijelentést tette, hogy Arad a kormány mostohagyermek. A közgyűlésen elnökölő főispán határozott tiltakozását fejezte ki a kijelentéssel szemben és azt hangoztatta, hogy a kijelentés valóságáról nem győződött meg.

Az utóbbi időben azonban nemcsak Károlyi Gyula gróf főispán, hanem az egész törvényhatósági bizottság, amely a főispánt annak idején lelkes ovációban részesítette, meggyőződést szerzhettek arról, hogy Aradvárosa csakugyan a kormány mostohagyermek.

Az emlékezetes főispáni kijelentés után Aradvárosa elesett a felsőbb leányiskolától, a melynek felállítását pedig maga Apponyi Albert gróf kultuszminiszter ígérte meg, amikor a tanítókonviktus felavató ünnepélyén Aradon volt. Most pedig egy újabb csalódással lettünk gazdagabbak. Mint a Pesti Napló írja, a párisi Westingshouse-cég a tervbe vett automobilgyárat nem Aradon építi fel, sőt Magyarország más városában sem, hanem Olaszországban. A magyar kereskedelmi kormány ugyanis nem volt hajlandó megadni a cégnek azt az állami támogatást, amely biztosította volna a gyár fennállását. A magyar kormány szűkmarkúsága elriasztotta a céget Magyarországból és most Olaszországban létesíti az automobilgyárat. Az olasz kormány ugyanis a legmesszebbmenő engedményeket és félmillió líránál nagyobb szubvenciót helyezte kilátásba.

Aradvárosa a legnagyobb kedvezményeket helyezte kilátásba a párisi cégnek, ha az automobilgyárat Aradon létesíti. Varjassy Lajos polgármester a közgyűlés határozata értelmében tudvalevőleg künn járt Párisban és a gyár igazgatóságával tárgyalásokat folytatott a gyár alapításra nézve. A polgármester megígérte, hogy a cég ingyentalat, tizenötévi községi adó- és közevetvámmmentességet kap a várostól és hogy maga a város közönsége nagy összegben fog törzsrészevényeket jegyezni. A gyár igazgatósága a tárgyalások során kijelentette, hogy a város előzékeny ajánlatát méltányolni fogja s ha Magyarországon csakugyan felépíti a gyárat, akkor azt csakis Arad kapja meg. A gyár felállítását az igazgatóság attól tette függővé, hogy a kereskedelmi kormány megadja-e a cégnek az állami szubvenciót.

Varjassy polgármester párisi utjáról beszámolt a törvényhatósági bizottságnak s ez megbízta a polgármestert és Müller Károly országgyűlési képviselőt, hogy az állami szubvenció kieszközölése érdekében járjanak el a kereskedelmi kormánynál. A polgármester és a képviselő a multkoriban fenjártak a kereskedelmi miniszteriumban és Sztéryni József államtitkár előtt tolmácsolták a Westingshouse-cég óhaját. Az államtitkár kijelentette, hogy a kormány készséggel megadja a párisi cégnek az állami támogatást.

A Westingshouse-cég nemrégiben a kereskedelmi miniszteriumnak átnyújtotta a gyár alapítási tervét, amelyben nagy részletességgel kifejtette, hogy Magyarországon gyárat akar alapítani. A beadványban a cég tetemes összegű állami támogatást kért, mert ezer munkást akar foglalkoztatni. A kormánynyal a tárgyalások nem mentek simán, mert az évi szubvenció kö-

rül harminc-negyvenezer korona differencia mellett föl.

Az olasz kormány úgy látszik értesült a Westingshouse-gyár tervéről és a legkáprázatóbb ajánlatot tette a gyárnak, csak hogy a tervezett új gyár ne Magyarországra, hanem Olaszországba jöjjön. Az olasz kormány egy összegben hatszázezer líra szubvenciót és minden elképzelhető kedvezményt ajánlott föl a vállalatnak. Westingshousek kaptak az olasz kormány ajánlatán, úgy hogy Arad, illetve Magyarország elesik a hatalmas iparvállalattól. A gyár vezérigazgatójaul szerződtették Kandó Kálmánt, a Ganz-gyár igazgató-főmérnökét százhuszezer líra évi fizetéssel.

Munkatársunk ma kérdést intézett a P. N. értesülésére vonatkozólag Varjassy Lajos polgármesterhez, aki a következőket mondta munkatársunknak:

— A Pesti Napló információját nem tartom alaposnak. Nem pedig azért, mert Szerényi államtitkár Müller Károly országgyűlési képviselő jelenlétében azt mondta nekem, hogy az állami szubvenció meglesz.

Ami a P. N.-nak a Westingshouse-cég olaszországi gyáralapításáról szóló értesülését illeti, ez nem zárja ki azt, hogy a cég Magyarországon is létesítsen gyárat. A cég ugyanis Olaszországból nem láthatja el a Balkánt és Magyarországot Westingshouse-féle fékekkel, holott úgy a magyar államvasutaknak, mint a Balkán-állambeli vasutaknak teherkocsijait a közel jövőben el fogják látni a cég gyártmányával. A Magyarországon való gyáralapítás tervét tehát még akkor sem kell elejtenie, ha az olasz kormány nagyarányú kedvezményei következtében egy gyárnak Olaszországban való felépítéséhez kezd.

Az elhalasztott pályaudvarépités.

Csak jövőre készül el.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Aradvárosának egyik legkiérdemesültebb, egyre vigan fickándozó tengeri kigyója az aradi pályaház újjáépítésének ügye. Számítalan instanciában folyamodott már a város a szegyenletes, Arad forgalmának elégtelen fölveteli épület lebontásáért és újnak fölépítéséért, de hasztalan volt minden kérelmezés. Kormányok jöttek, kormányok mentek, de a szokásos ígéreten kívül egyebet nem kaptunk. De míg a rozoga pályaház még mindig ott éktelenkedik a forgalom növekedésével megötszöröződött sín párok között, addig a többi nagy vidéki városok

az oka, hogy az államvasutak igazgatóságánál az építészeti és rajzoló osztály személyzete annyira túl van terhelve munkával, hogy nem készíthették még el a pályaudvar részletes terveit. Az építész-mérnöki kar túelfoglaltsága miatt az államvasutak igazgatósága igen sok jelentős munkát magánmérnökökre bízott, mert a hivatali személyzet nem győzte meg a sürgős természetű építkezések terveit sem elkészíteni.

Ha tehát augusztusban tényleg megkezdik az aradi pályaház kibővítési és újjáépítési munkálatait, ami még nem egészen bizonyos, akkor az idén az építési évad rövidsége miatt alig végezhetnek valamelyes nagyobb munkát, amelylyel az új pályaház ügyét előbbre viszik. A munkálatok gerince tehát a jövő évre marad és így az Aradvárosához méltó pályaudvart legjobb esetben is csak az 1908. év végén lehet majd rendelkezésére átadni.

Arad — rendőr nélkül.

Tavasszal elhagyják a szolgálatot.

Forrongás a torony alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Több ízben rámutattunk azokra a tarthatatlan állapotokra, amelyek az aradi rendőrségen uralkodnak s amelyek a rendőrlégénységet elkeserítik és demoralizálják. Elsősorban a súlyos, ugyszólván emberfeletti szolgálat kedvetleníti el a rendőrlégénységet, másrészt a nehéz szolgálattal járó aránytalan javadalmazás szegi kedvét a rend fentartására kirendelt hatósági közegeknek.

A rendőrlégénység körében nem új keletű az elkeseredés. Már annak idején mutatkoztak ezek a szimptomák, amikor a város törvényhatósága elejtette a rendőrség fizetésrendezésének kérdését. Ettől az időtől kezdve az idősebb rendőrök sorra nyugdíjaztatták magukat, úgy, hogy jelenleg csak mintegy kilenc tíz régi rendőr teljesít szolgálatot. A rendőrségnek megapadt létszámát teljesen új emberekkel egészítette ki a kapitányság s ezzel azt akarta elérni, hogy az általános elkedvetlenedésnek elejét vegye.

A kapitányság azonban alaposan csalódott, amikor azt hitte, hogy a jobbára új emberekből álló rendőrlégénység a sorsával meg lesz elégedve. A rendőrujoncok egy darabig nyugodtan viselték el a csekély fizetéssel a terhes szolgálatot, abban a reményben, hogy sorsuk rövidesen meg fog javulni. A reményük nem vált valóra és ennek következménye az a szemmel látható bomlás, amely a rendőrlégénység körében lábra kapott.

Csak a legutóbbi esetre hivatkozunk, arra t. i., hogy egy közrendőr már nem bírta el tovább a terhes szolgálatot, nem teljesítette az éjjeli őrzőjáratot. A rendőr ezzel a törvény paragrafusába ütköző vétséget követett el s a főkapitány, hogy ez az eset a jövőre nézve precedensül ne szolgáljon, letartóztatta a fegyelmet megsértő rendőrt és megindította ellene a bünvádi eljárást.

A főkapitánynak ez a tulságos szigor csak növelte a rendőrlégénység elkeseredését. A legénységi szobákban valóságos forrongás lappang. A rendőrök csoportokba verődve tárgyalják kollegájuk sorsát. Ez összeesküvészerű beszélgetésük során a rendőrök elhatározták, hogy valamennyien kilépnek a rendőrség kötelékéből, mert ily csekély fizetés mellett nem rajlandók tovább teljesíteni a nehéz szolgálatot. A forrongás csak akkor fog kiürülni, ha az

idő megenyhül, addig még tűrik az egyfolytában való 78 órás szolgálatot.

A tavasszal elő fog állani az a helyzet, hogy a város rendőrség nélkül marad. A főkapitány pedig ismét tjoncokat vehet fel, a kikkel ismét addig bajlódhatnak, amíg már beletanultak s egyuttal belefáradtak a szolgálatba és faképnél hagyják a várost. Mindez pedig nem történnék meg, ha a rendőrlégénységet jobban fizetné a város s ha a főkapitány modern, emberségesebb szolgálatteljesítési szabályzatot alkotna.

Az író-társaság válsága.

A színműpályázatok sorsa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Érdekes ülése volt vasárnap délután a Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának. Két fontos ügy: a szakosztály közlegő tisztújítása és a színműpályázatok kérdése volt a napirenden. A tisztújítással kapcsolatosan a szakosztály reorganizálása is szóba került, hogy az irodalmi társaság modern irányban, az eddiginél több erővel és sikerrel folytassa működését.

Mint ismeretes, harminchárom szindarab érkezett a Szendrey Mihály színigazgató általa kitűzött színműpályázatra, s az irodalmi szakosztály vállalta magára a munkák megbírálsát. Hónapok teltek el, amíg a bírálók odajutottak, hogy most már meg van a remény arra, hogy rövid idő múlva a bírálat munkája be lesz fejezve.

A szakosztály, a titkár jelentése alapján, mindezt tudomásul vette és elhatározta, hogy a bírálat határidejét e hó 10-ére tüzi ki. Ekkor azután néhány nap múlva a három kiválasztott szindarab átadható lesz az Aradi nemzeti színháznak, s a művek színrehozatala után itéli oda az elsőseget a bíráló bizottság a legjobbnak.

Érdekes része volt az ülésnek Tiszti Lajos felszólalása. Tiszti a társulatot mai formájában nem tartja fenttarthatónak s ezért annak a véleményének adott kifejezést, hogy legjobb lenne, ha az író-társaság feloszlának. A pályázatok ügyét azonban el kell intézni.

Kaszab Géza abban látja a pályázatok sorsának okát, hogy maguk az író-társaság tagjai sem veszik komolyan az író-társaságot. Mindenki tapasztalhatja, hogy itt a fiatal erőket nem látják szívesen. A tavalyi tagválasztáson is három ilyen bukott ki. Így nem lehet modern működést kifejteni. Oka ennek az anyaegylet is, amely szűkkeblű a társasággal szemben. Az évkönyv is csak minden milleniumban jelenik meg. Hogy a zsurok nem járnak anyagi eredménnyel, azt annak tulajdonítja, hogy nincs megállapított fix nap azoknak megtartására. A közönség így kellő reklám hiányában nem is tájékozódhatik, mikor lesz zsur. A felolvasásokat minden hónap első vasárnapjának délelőtti-jére helyezni. A társaság működését újra kell szervezni s gondoskodni, hogy a szakosztály esetleg függetlenítse magát a Kölcsey egylettől, mely a kulturpalota felépítése után ugyis nagyon nélkül marad s nem lesz képes a szakosztályt segíteni.

Varjassy Árpád kijelenti, hogy a Kölcsey egylet a kulturpalota felépítése után is megmarad mai helyzetében s fenttarthatja, illetve támogathatja a szakosztályt. Végül elhatározták a vasárnapi ülésen, hogy az elnöki, két alelnöki, titkári és pénztárosi tisztségek betöltésére 10-én, amikor a szakosztály ismét összejön, öt tagu bizottságot küldenek ki. Ennek a bizottságnak egyben feladata lesz, hogy az irodalmi szakosztály újja szervezése dolgában javaslatot terjesszen elő.

Kimondták, hogy március 16-án irodalmi zsurt rendeznek, melyen a szakosztály tagjai közül résztvesznek: *Dittrichstein* Bernáthné társadalmi csevegéssel, *Kaszab Géza* humoros felolvasással, *Kocsán János* március 15-iki versel. Ezen kívül lesznek hangverseny számok is.

HIREK.

— **A szikszói választás.** *Szikszóról* táviratozzák: A képviselőválasztás este fél 9 órakor véget ért. Megválasztották *Bárczay* Sándort 300 szavazattal *Vitéz Győző* dr. ellenében. Mindkét jelölt függetlenségi párti volt.

— **Március 15.** A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság f. é. március 5-én délután 5 órakor a polgári fiúiskola rajztermében ülést tart, melyre a bizottság tagjait tisztelettel meghívja: *Kovács* Vince elnök.

— **Ujabb diákzavargások Lembergben.** Lembergől táviratozzák: Az itteni egyetemen ismét óriási botrányokat idézett elő a ruthén és lengyel diákok háborúsága. A lengyel hallgatók ma nagy számban jelentek meg az egyetemen s kijelentették, hogy az összes ruthén diákokat, akik résztvettek a multkorai botrányban, kidobják az egyetemről. A diákok be is mentek a tantermekbe s felszólították a ruthéneket, hogy hagyják el az egyetemet. A ruthén diákok felháborodva és zajongva tiltakoztak ez ellen, mire kitört a verekedés. Pofonok és ütlegek zápora hullott a dulakodás közben, de végre is a tulnyomó többségben levő lengyelek győztek. Egyenként vállra kapták a ruthéneket és lecipelve őket a kapuig, kidobták őket az utcára. A ruthének erre a kapun kívül csatarendbe állottak s kijelentették, hogy amikor a lengyelek kisebb csoportokban távoznak az egyetemről, elégtételt fognak szerezni maguknak. Az egyetem rektora erről értesülvén, a rendőrséget hívta segítségül. A rendőrök ki is vonultak, de nem akadályozhatták meg a verekedést, amelynek több súlyos sebesültje is van. A mentők is kivonultak, de közbelépésükre nem volt szükség, mert a sebesülteket barátaik időközben eltávolították. A ruthén lakosság között óriási az elkeseredés és felháborodás. Ma délután nagy tiltakozó gyűlést is tartottak. A rektor ugyancsak délután kihirdette, hogy a zavargások miatt az előadásokat felfüggeszti s az egyetemet bizonytalan időre bezárja. — A ruthének között különösen az keltett nagy felháborodást, hogy a lengyel tanári kar nemcsak eltúrta a lengyel ifjak garázdálkodását, de egyenesen támogatta és biztatta őket.

— **A hágai békekonferencia.** *Bécs*-ből táviratozzák: A legtöbb nagyhatalom már kijelölte képviselőit a hágai békekonferenciára. Az értekezlet tagjainak száma több százra fog rugni és összesen 47 állam lesz benne képviselve. Ausztria-Magyarországot *Mérey* Kajetán nagykövet, mint első delegátus fogja képviselni. Mellette mint közjogi szakférfiu *Lammach* bécsi egyetemi tanár, az urakháza tagja fog szerepelni. Mindketten már résztvettek az első hágai konferencián is. A konferencia már júniusba ül össze és valószínűleg augusztusban is tart.

— **Az Aradi Központi Takarékpénztár,** amint megírtuk, március 10-én tart a alakuló közgyűlését. Az alapítók, a mint értesülünk, vasárnap értekezletet tartottak, a melyen az új intézet igazgatóságát és felügyelő-bizottságát alapítói joguknál fogva a következőképp alakították meg. Igazgatósági elnök: *Solymossy* Lajos báró, igazgatósági tagok: *Borsos* Béla dr., *Csánk* Lajos, *Czárán* Márton, *Darányi* János, *Porcia* Lajos gróf, *Povázsay* Soma, *Singer* János dr., *Szántay* Lajos, *Szabó* Zoltán, *Verbos* Nándor és *Winkler*

József. Felügyelő-bizottság: *Berta* Titusz, *Bogdánffy* Béla dr., *Nachtnébel* Gyula, *Szánthó* Gyula és *Tabakovits* Emil. Az új intézet vezérigazgatója *Mezey* Andor, ügyésze *Velcsó* Géza dr. lesz.

— **A város vendégei.** Ma délelőtt körülbelül tíz festői öltözetű embert vittek fel a városházára a rendőrök és *Kovács* Antal rendőrhadnagy elé állították őket. A fantasztikus ruházatu emberek rusznyákok voltak s Karánsebesről hazájukba, Galiciába indultak. A szegény, földhözragadt embereket lecsábították a Délvidékre ama ürügy alatt, hogy munkát adnak nekik. A rusznyákokat azonban nem alkalmazták s így kénytelenek voltak visszatérni hazájukba. A délvidéki hatóságok semmilyen segélyben sem részesítették a munkanélkülieket, akik állomásról-állomásra ingyen utaznak. Így érkeztek el ma Aradra, ahol a rendőrség a Millenium vendéglőben megvendégelte őket. Délután a rusznyákok tovább utaztak Aradról.

— **Sztrájk egy aradi kenyérsütőében.** Az *Első Gyulai Kenyérsütőde* Ujterem-utca 11-ik szám alatt levő műhelyében ma délelőtt sztrájk ütött ki. A kenyérsütőde üzletvezetője, *Spittéler* Rudolf két munkásnót elbocsátott a szolgálatból, mire a sütőde többi alkalmazottai kijelentették, hogy amennyiben *Spittéler* nem fogadja vissza a két munkásnót, valamennyien abba hagyják a munkát. Az üzletvezető nem teljesítette a munkásnők követelését s így ezek valamennyien sztrájkba állottak. Az iparhatóságának a sztrájkról még nem tettek jelentést. Az egyezkedési tárgyalások már megindultak s előreláthatólag eredményre is fognak vezetni.

— **A Polónyi - Halmos-ügy epilógusa.** Ismeretes az a botrány, amely a Polónyi-Halmos ügyből kifolyólag *Stiller* Jenő dr. és *Wein* Manó dr. fővárosi orvosok között az utcán lejátszódott. *Wein* dr. ugyanis tetteleg inzultálta *Stillert* aki tetteleges becsületsértésért feljelentette *Wein* dr. t. Ma tárgyalta az ügyet a budapesti büntető járásbíró, amely *Wein* Manó dr.-t becsületsértés vétségeért ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Az aradi sorozás eredménye.** Ma délelőtt fejeződtek be Aradon a sorozások. A sorozó-bizottság elé 350 első korosztálybeli állt, ebből 118-at alkalmasnak minősítettek. A 176 második korosztálybeli közül 58, a 172 harmadik korosztálybeli közül pedig 58 állitáskötelest soroztak be.

— **Öngyilkos negyedmester.** Ma este fél tíz órakor *Bálint* Sándor volt városi negyedmester Dohány utca 7-ik számú lakásán öngyilkossági szándékból megmérgezte magát. A helyszínén megjelentek *Vidéky* Gusztáv ügyeletes rendőr tiszt és *Hecht* Adolf dr. kerületi orvos. *Bálint* minden felvilágosítást megtagadott arra vonatkozólag, hogy miért mérgezte meg magát. Amikor a hatósági orvos megkérdezte, hogy milyen mérget ivott, az öngyilkosjelölt ridegen válaszolta:

— Találja ki az orvos ur!

Bálintot a mentők beszállították a köz-kórházba.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** Az aradi ügyvédi kamara tagjait f. hó 6-án d. u. 3 órakor a kamara helyiségében tartandó értekezletre ezuton is meghívom. Az értekezlet tárgya: az igazságügyi miniszterhez intézendő évi jelentés megbeszélése: Arad, 1907. március 4. *Szalay* Károly kamarai elnök.

— **Szerkesztő és tisztikar lovagias ügye** *Miskolc* ról táviratozzák: *Katona* Imre erősei megtámadta *Szathmári-Királyi* Pál huszárhad nagyot minapi kardafféjéért. A támadás éritette a tisztikart is, amely ezért provokált *Katonát*. A lovagias ügyet ma délután békése intézték el.

— **Gazdasági szakelőadás.** Nagy érdeklődés mellett tartotta meg *Jablonovszki* József, a budapesti m. kir. állami rovarügyi állomás vezetője, a gazdasági egyesület meghívása folytán, az egészséges gyümölcsfák nevelésére és a gyümölcsfák rovar ellenségei ellen való védekezésre vonatkozó előadását folyó hó 3-án a vármegyeház nagytermében, amelyet a hallgató közönség a szorongásig megtöltött. *Jablonovszki* csaknem két órán keresztül igen érdekesen és nem annyira elméleti mint inkább gyakorlati alapon fejtegette azon eljárásokat, amelyekkel a gyümölcsstermésnek a rovarkárok ellen való megvédelmezése sikeresen eszközölhető, s többek között kellő értékére szállította le azon általánosan elterjedt és univerzális gyógyszer gyanánt hirdetett védekezési eljárást, mely a gyümölcsfák törzsének a bemeszeléséből áll. Az előadás befejeztével a hallgató közönség élénk éljenzéssel adott kifejezést tetszésének.

— **Felsőszécsény gróf. Batthyány** Ervin gróf, a szocialista-anarchista mágnás lapot ad ki Szombathelyen „Társadalmi Forradalom” címen. Ezen lapnak pénteki számát több felsőszécsényi kitétel miatt elkobozták és *Batthyány* gróf ellen megindították az eljárást. Az iratokat már át is tették az ügyészséghez.

— **Az Aradi Villamosági Részvénytársaság** e hó 14-ikén délután fél három órakor az Aradi Első Takarékpénztár üléstermében tartja rendezési közgyűlését.

— **Leégett szálló.** *Zimony*-ból táviratozzák: Az itteni Központi-szálló egy része ma hajnalban teljesen leégett. Porrá égett az épület földszintén levő butorraktár is. Az emberek hanyatt-humlokleszaladtak az égő szállóból, de együtazót, akinek már nem volt ideje a lépcsőt elérni, a tűzoltók az ablakhoz támasztott létrán mentettek meg. A kár meghaladja a 120,000 koronát.

— **A ridikül-tolvajt elfogták.** Az aradi rendőrség hosszú nyomozás után ma végre elfogta az igazi ridikül-tolvajt is *Reusz* György rovottmultu szobafestő személyében, aki a mult évben töltötte ki négy és fél esztendei fegyházbüntetését. A detektívek három tanut is kinyomoztak, akik közül kettő szemtanuja volt annak a rablótámadásnak, amelyet *Reusz* *May* Jánosné ellen a mult hónapban elkövetett. A harmadik tanu pedig üldözte a tolvajt. *Greén* Nándor tb. főkapitány, a bünyügyi osztály vezetője ma délután szembesítette *Reusz* Györgyöt a tanukkal, akik felismerték benne a ridikül-tolvajt. *Reusz* a kihallgatás során beismerete, hogy ő támadta meg *May* né, azután elmenekült és a ridikült, miután a pénzt kivette belőle, beledobta a Marosba. *Reusz* a másik két rablótámadást, amelyet a mult hóban *Ló-winger* Miksáné és *Thomka* Gyuláné ellen elkövettek, tagadta. *Greén* azonban a három esethasonlatosságából következtetve, bizonyosra veszi, hogy ezt a két merényletet is *Reusz* kö-

helyzet a vámszedőre nézve kritikussá kezdett válni, de nem menekülhetett el a nyelves asszonyok elől, akik végül is alaposan elverték a vámok derék szedőjét. Szlavicseket a járó-kelők szabadították ki a szabadosok karmai közül. A két asszonyt a vámszedő feljelentette a rendőrségen. *Greén* Nándor tb. főkapitány a büntügyi osztály vezetője kihallgatta őket és hatóság elleni erőszak címén megindította ellenük a bünvádi eljárást.

— **Az ág. ev. egyház közgyűlése.** Az aradi ág. h. ev. egyház tegnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen *Frint* Lajoslelkész elnökölt. Miután az elnök a közgyűlést megnyitotta, bemutatta az évi jelentést, amely nyomtatásban jelenvén meg, felolvasottnak tekintetett és elfogadtatott. Azután elővételte a számvizsgálóbizottság jelentése az évi zárszámadásról. A pontosan vezetett számadásokra vonatkozólag *Fejér* Gyula gondnoknak és a számvizsgálóbizottságnak a felmentvény megadatott. Az egyházi adóból leiratott több mint 400 korona. Ezek után *Vajda* János azon alkalomból, hogy *Fejér* Gyula 10 éve gondnoka az egyháznak, méltatván annak kiváló ügybuzgóságát és fáradhatlan tevékenységét, indítványozta, hogy jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavazzassék *Fejér* Gyulának. A közgyűlés nagy lelkesedéssel magázta tette *Vajda* János indítványát és azt határozat erejére emelte. Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **Betörő cselédeány.** Tegnap este özv. *Balázs* Andrásné Kasza-utca 53-ik szám alatti lakását feltörték és 150 korona értékű ágyneműt loptak el. A detektívek ma délelőtt *Buday* Julcsa 22 éves cselédeány személyében elfogták a betörőt, aki ellen két rendbeli betöréssel lopás miatt folyik az eljárás. A betörő leányt előzetes letartóztatásba helyezték.

— **Munkáslap Aradon.** Az aradi *szociáldemokrata-párt* vasárnap délután három órakor a Munkás-Otthonban népgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy március hó 15-től kezdve *Aradi Munkás* címen havonként egyszer megjelenő lapot indítanak meg. A népgyűlésen a hatóságot *Kovács* Antal rendőrhadnagy képviselte.

— **A bózások.** Eddig azt hitte mindenki, hogy a tavasz megérkezését a fecskék jelzik Aradon új-fajta vándormadarak: a bózások hozzák hírül a tavasz közeledését. Osszel enyhébb vidékre költöztek el a törökruhás dalmaták s a napokban érkeztek vissza Aradra, ahol a Hal-tér 2-ik szám alatt ütöttek fel tanyájukat. Már a mai nap folyamán dideregve jártak be a várost a Dél barnaarcu-fiai és harsány hangon kiáltották:

— Frisse bozá!

Az üzlet azonban rosszul megy most, mert tekintettel a hűvös, sőt mondhatnok fagyos időre, senki sem akarja stomjuságát bózával lehűteni. Egyébként a városi orvosi hivatal máris megvizsgálta, hogy miből állítják elő a Hal-téri gyárban a frisse bozát.

— **A Polgári takarékpénztár adományai.** A Polgári takarékpénztár igazgatósága a közgyűlés által közcélokra szánt összegből a következő intézményeknek juttat az idén adományokat: *Kossuth* szobor, *Ujságírók* orsz. szervezete, *Tanítótestület* segélyapja, *Munkás rokkant nyugdíjalap*, *Hivatalszolgák* egylete, *Keresk. akadémia segélyegylete*, 48-as honvéd egylet, *Kereskedők köre*, *Aradvidéki tanítóegylet*, *Aradi torna egyesület*, *Chewra Kadischa*, *Aradi zsidó koma egylet*, *Aradvárosi vörös kereszt egylet*, *Kereskedő ifjak betegs. egylete*, *Polgári leányiskolai segélyegylet*, *Aradmegyei jegyzők egylete*, *Magyar nyelvterjesztő egyesület*, *Kossuth Lajos betegs. egylet*, *Izr. jótékony egylet*, *Tanítóképzői segélyegylet*, *Ev. ref. szegény-árva alap*, *Izr. kiházasító egylet*, *Első aradi temetk. és b. egyl.* *Polgári jótékony egylet*, *Népkonyha*, *Gimn. és reáliskolai segélyegylet*, *Iparos rokkant alap*, *Polgári jót. nőegylet*, *Izr. jótékony nőegylet*, *Szegény tanulók egylete*, *Fa- és fémipar iskolai ösztöndij*, *Orsz. színészegyesületi nyugdíjalap*, *Ág. ev. szegénytanulók*, *Ségai szegénytanulók*, *Fehér Kereszt egyesület*, *Kossuth utcai*, *Illés-utcai* és *szentpéterteri* napközi otthonok, *Aradi iparosok I. belegs. egylete*, *Polgári betegs. egylet*, *Onkéntes tűzoltó kar,*

Munkás szanatorium, *Aradi állatvédő egyesület*, *Baross-kut*, *Rendőrségi és tűzérési nyugdíjpótló egyesület*, *Eleki szegény menház*, *Városi zenede*, *Képző és iparművészeti társulat*, *Rahsegélyző egylet* és *Erzsébetvárosi agghonvédek.*

— **Lazarista-atyák Borosjenőn.** A piliscsabai *lazarista-rend* két tagja mult hó 24-től március 3-ig a borosjenői róm. katolikus plébánia templomban naponként délelőtt 7—12-ig és délután 2—7-ig lelki gyakorlatokat végezett a hívekkel. Az ájtatosságok igen látogatottak voltak s a hívek akárhányszor oly számban jelentek meg, hogy el sem fértek a templomban. Három gyontató ez idő alatt mintegy 1200 hitet gyontatott meg.

— **Előléptetések az aradi postán.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli az előléptetett posta- és távirdatisztviselők névsorát. Az aradi posta- és távirdafőnökségen *Denhoff* Sándor segédtitelt segédellenőrré, *Irina* Gergely, *Kováli* Géza, *Martinszky* István és *Reiszmann* Ignác segéd-tisztjelöltek segédtitestékké nevezte ki a posta és távirda elnökgazgatóság.

— **Dráma az utcán.** A Magyar Színházzal szemben — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — vasárnap hajnalban titokzatos családi dráma játszódott le. Egy öreg ember *lelőtte fiát, azután önmagával végzett.* A sérülteket bevitték a Rókus kórházba és a rendőrség egyelőre csak annyit állapított meg, hogy a sebesültek egyike *Kohn* Vilmos, a másik a fia, *Kohn* Imre. *Kohn* Vilmos reggel 6 órára meghalt a kórházban, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna és így kihallgatni nem lehetett. *Kohn* Imre fejesebe csak egészen könnyű természetű, a golyó a bőr alá hatolt, de a koponyacsontban megakadt. Az orvosok kivették, azután a fiút a kórházban kihallgatták és kihallgatás után hazabocsátották. Akkor még az apja élt. Állítólag a véres tett oka a nyomor volt.

— **A Nadorcsatorna-társulat mérnök pályázata.** Az aradi Nadorcsatorna társulatnál megüresedett mérnöki állásra pályázatot hirdettek, amelyre tíz okleveles mérnök nyújtotta be kérvényét. *Király* Lajos dr. társulati ügyész elküldötte a beérkezett pályázatokat a társulat tagjainak, akik a jövő héten tartandó közgyűlésen választják meg az új mérnököt.

— **Gyomor és cukorbetegség** figyelmébe. *Glasner* udvari szállító cégtől naponta érkezik friss *Graham* és *Aleuron*at kenyér. *Záray* Géza csemegereszkedő. 3999

Bomba, puska, szurony. Oroszországból érkeznek a táviratok: *Pétervár*, március 4. A dumaképviselők legnagyobb része már megérkezett *Pétervárra* és elmondják, milyen körülmények között bucsuztak el választóiktól, akik őket nagy tömegekben kísérték ki a pályaudvarra. *Kabakkoy* permi képviselő, aki a forradalmi szocialista párthoz tartozik, elmondta, hogy amikor ő elutazott, bucsuzól több, mint ezer ember jelent meg a pályaudvaron. A képviselő ünnepélyes beszédet tartott, melyre a közönségből válaszoltak. Egyszerre csak kevéssel a vonat indulása előtt lövések dördültek el és felvillantak a rendőrök kardjai. Nagy pánik támadt és a közönség iszonyu tolongással menekült a perronról. Az egész zürzavart a rendőrség brutális és semmivel sem indokolt fellépése okozta. Hogy vajjon voltak-e halottak és sebesültek is, ezt a képviselők nem láthatták, mert a vonat már elindult. *Pretória*, márcis 3. Ma reggel mintegy 1500 rendőr fogta körül a politechnikum épületét és több diák lakásában házkutatást tartott. A rendőrök 12 bombát, gyorstüzelő-fegyvereket, két pud dinamitot, kézigranátot és piroxilint találtak. A házkutatások délutánig tartottak, miközben 15 nem a diákokhoz tartozó személyt, többek között több nőt letartóztattak.

— **Az elfelejtett kabát.** Csütörtök este egy *Purim*-estély alkalmával valaki télikabátját dr. *Kep-pich* Jakab előszobájában felejtette. Az igazolt tulajdonos ugyanott átvetheti.

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál. 201

Az önálló vámterület.

Az alkotmánybiztosítékok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 4.

A politikában a mai napon meglehetősen szürkeség uralkodott. A mai nap eseményei a Bécsben folyamatban levő kiegyezési tárgyalásokhoz fűződnek. A függetlenségi párt mai értekezletén is a kiegyezési tárgyalások kérdésével foglalkozott. Állítólag a párt tagjai elhatározták, hogy csak olyan kiegyezést fogadnak el, amely 1917-en tul biztosítja az önálló magyar vámterületet.

A politika eseményeiről az alábbi táviratok szólnak:

A függetlenségi párt ma is megtartotta rendes hétfői értekezletét, amely elé a párttagok nagy érdeklődéssel néztek, noha a napirenden csak azok a törvényjavaslatok szerepeltek, amelyeket a Ház legközelebb veszt tárgyalás alá. A párt hivatalos kommunikéjében elhallgatta, hogy az értekezlet folyamán a kiegyezésről is szó esett, ami annál is inkább feltűnő dolog, mert a felszólalásokban semmi különösebb nem foglaltatott.

Politikai körökben beszélik, hogy a függetlenségi párt óriási többsége, mintegy 180 képviselő *becsületszavdt adta*, hogy csak az esetben szavazza meg a kiegyezést, ha az a gazdasági függetlenséget 1917 utánra biztosítja.

Hivatalosan ezt tagadják s a hétfő esti értekezleten *Nagy* Dezső, *Ugron* Gábor, *Károlyi* István gróf kijelentették, hogy nem akarják a párt enunciacióját provokálni, mégis a legközelebbi pártértekezleten kijelentik, hogy a közös vámterület fentartását 1917-en tul nem tartják kívánatosnak.

Kossuth Ferenc kijelentette, hogy senki sem ismeri jobban a párt állásfoglalását, mint ő, s ő minden manifesztációt fölöslegesnek tart. Véleményét különben e tárgyban már a Ház gazdasági bizottságában mondott beszédében is kifejtette s így minden újabb kijelentés felesleges.

Az alkotmánypárt hétfőn este szintén értekezletet tartott, amelynek tárgya a képviselőház szerdai ülésének napirendje volt s amelyet vita után elfogadtak.

Politikai körökben elterjedt hír szerint a kiegyezési tárgyalások, amelyeket március 11-én Budapesten, majd ismét Bécsben folytatnak, nem husvétra, amint azt a magyar kormány hitte, hanem csak májusban fognak véget érni.

Március 11-én a következő osztrák politikusok érkeznek Budapestre: *Beck* báró miniszterelnök, *Koritowski* pénzügy- és *Forscht* kereskedelmi miniszter, továbbá *Sieghart* osztályfőnök, az osztrák miniszterelnökség magyar osztályának vezetője.

A belügyminiszter ma a következő leiratot intézte a fővároshoz:

Folyó évi január 9-én tartott közgyűlésben 99. szám alatt hozott határozatban kifejezett azon óhajára vonatkozólag, hogy a törvényhatóságok önkormányzati jogkörének, valamint az alkotmányos jogrendnek a jövőre leendő teljesebb biztosítása érdekében megfelelő törvényjavaslatot terjesszek az országgyűlés elé.

értesitem a székesfőváros közönségét, hogy a miniszterium a trónbeszédben foglalt legfelsőbb kijelentéshez hiven, az országgyűlés előtt ismerttetett programjának erre vonatkozó részét az előkészítés alatt álló törvényjavaslatok útján *mielőbb megvalósítani szándékozik.*

Lengyel Zoltán pöre.

Az elfogult ügyész.

A megtagadott vallomás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 4.

Lengyel Zoltán pöre, — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — újabb érdekességeket vetett fel. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőnek ugyanis tegnap délután kézbesítették az idézést Ruttkay István vizsgálóbíróhoz, hogy a Polónyi-féle pörben, amelyben sajtó útján elkövetett rágalmozás és levéltitok megsértésével vádolják, előterjeszse bizonyítékait. Az idézés ma délelőtt 11 órára szólt.

(Schönbergerné és Braun.)

Egy fővárosi hírlapíró ma fölkereste Lengyel Zoltánt s megkérdezte tőle, hogy a szerzőség dolgában milyen nyilatkozatot tesz a vizsgálóbíró előtt. A kérdésre Lengyel így válaszolt:

— Természetesen személyi adataimat jegyzőkönyvbe mondom és elvállalom a szerzőséget. Egyéb nyilatkozatra azonban nem vagyok hajlandó. Annira nem, hogy a Bp. 58. §-a alapján kérni fogom az ügyemben eljáró Ruttkay István vizsgálóbírónak, valamint Magyar István ügyésznek a mellőzését. Ezek az emberek ugyanis Polónyi Géza utasítására perrendellenes dolgokat követtek el s így nem vagyok kapható arra, hogy intézkedéseiknek alávessem magamat. A perrendtartás 58-ik §-a így szól:

„A vádlott vagy terhelt kérelmére mellőzni kell azt a bírót vagy jegyzőkönyvvezetőt, akire nézve törvényes kizárási ok forog fön, vagy akinek elfogultlansága ellen alapos okot hoznak föl.“

— A Bp. 69. §-a értelmében ebben az ügyben a törvényszék zárt ülésben dönt. Alapos okaim vannak. A vizsgálóbíró az ügyész utasítása alapján perrendellenesen hallgatta ki és eskette meg báró Schönbergerné és Braun Móricot. Ezeket a tanukat a főtárgyalásra is meg lehetett volna idézni, annál is inkább, mert Schönbergerné nem az országból, hanem csak Budapest székesfőváros területéről tiltották ki. Ezek a tanuk egyébként is olyan személyiségek, akiket a Bp. értelmében semmiesetre sem lett volna szabad megesketni.

— A képviselő ur tehát megtagad minden vallomást? — kérdezte az újságlró.

(Az elfogult ügyész.)

— Igen. Amíg más vizsgálóbíró delegálása tárgyában jogerős határozatot nem hoznak, nem teszlek részletes vallomást.

Lengyel Zoltán ezután kijelentette, hogy Magyar István ügyész eljárása, aki Polónyi Géza érdekében annak utasítására folyt be az ügybe, súlyosan perrendellenes.

— Magyar István — ugymond — esküdt ellenségem. Emlékezhettek rá, hogy a chlopyi hadiparancs kiadásakor „Vér és vas“ című cikkemért pörbe fogott az ügyészség. A tárgyalást ebben az ügyben 1906. január 9 én kellett volna megtartani, ugyanakkor gróf Tisza István a híres téli választásokat rendezte. Zilahon, választókerületemben január 9-ére választói nagygyűlést tűztek ki, amelyen nekem okvetlen meg-

kellett jelennem. A törvényszék abbeli kérelmemnek, hogy a választásokra való tekintettel napolja el a főtárgyalást, nem tett eleget. En ennek dacára sem jelentem meg a főtárgyaláson. A vád képviselője, Magyar István királyi ügyész akkor letartóztatásomat indítványozta, csak azért, hogy a választási küzdelemben ne vehessek részt. Zsitvay Leo törvényszéki elnök azonban szerencsére minden befolyását latba vetette és sikerült neki a tárgyalás elnapolásához bírótársainak hozzájárulását megnyerni.

A képviselő a további beszélgetés során elpanaszolta, hogy telefonbeszélgetéseit állandóan kihallgatják. Tegnap kérdőre vonta a telefonkezelőt, aki azonban felsőbb utasításra hivatkozott s azt a tanácsot adta neki, hogy tegyen jelentést az esetről az igazgatóságnak. De a detektívek már nem figyelnek. Elmondta végül, hogy Polónyiék, hir szerint, megakarják vásárolni a „Radikális Újságot“, hogy abban ellene hangulatot csináljanak. Ezzel sem törődik azonban.

(Újabb tanuk.)

Lengyel Zoltán ma déli fél 12 órakor jelentkezett Ruttkay István dr. vizsgálóbírónál. Vele jött Gyöző Dezső dr. ügyvédnek a helyettese, Czeben dr. ügyvédjelölt, akit védőjéül nevezett meg. Megkezdte a kihallgatást. Lengyel felelt az általános kérdésekre s még csak annyit jelentett ki a Polónyi által inkriminált cikkekre:

— Elvállalom érte a felelősséget!

— Kiván-e a bizonyítás jogával élni? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Egyelőre nem teszlek több nyilatkozatot. Nem pedig azért, mivel tudtommal olyan tények történtek a nyomozás során, hogy azok folytán úgy a vizsgálóbíró ur, mint az eddig eljáró dr. Magyar István kir. ügyész mellőzését kérem a törvényszéktől.

Ruttkay bírő ezt a kérelmet is jegyzőkönyvbe foglalván, véget ért a kihallgatás, melynek során Lengyel megtudta egyébként, hogy pörében nemcsak báró Schönbergerné és a Meránból jelentkezett Braun Móricot hallgatták ki eddig. Kihallgatta ugyanis már azóta a vizsgálóbíró Jeszenszky királyi közjegyzőt, továbbá báró Schönbergernének két volt cselédjét.

(A vallomások.)

Lengyel Zoltán mai kihallgatása után a tanuvallomások lemásolásához fogott. Ruttkay vizsgálóbíró azonban ezt nem engedte meg s így Lengyel az iratokból csak jegyzeteket készíthetett.

Ezek a följegyzések, amelyek pontos kivonatát adják a szenzációs ügynek, a következők:

Január 30-án megjelenik Magyar ügyész és indítványt terjeszt elő, hogy Braun Móric, aki Meránból returjegygyel utazott föl, kihallgatassák, mert a főtárgyaláson meg nem jelenhetik.

Február 1. Az ügyész becsatolja Schönbergerné levelét és azt az indítványt terjeszti elő, hogy Schönbergerné a vizsgálóbíró hites szolgálóján idézze meg, mert késedelem esetén nem lesz kihallgatható. Schönbergerné levele ceruzával van írva és így szól:

Segítsenek rajtam, tisztelt képviselő ur! Állandóan üldöznek. Idézést kaptam a toloncházba. Vázsonyi azt izente, hogy lőjsem magam agyon. Holnapig időt ad, különben eltoloncoltat. Külföldre megyek, segítsenek uraim. Ha maguk sem, akkor egy óra múlva beváltozom Vázsonyi kívánságát. Irni képtelen vagyok.

Január 30. Braun kihallgatása. Idézés nélkül megjelenik és előadja, hogy a lapokban értesült

az ügyről Meránban, ahol betegsége miatt már 9 év óta állandóan tartózkodik. Kihallgatása végett a mai napon identazott. A fölmutatott returkártya szerint meg ma vagy holnap vissza akar utazni. Kéri kihallgatását, mert a főtárgyalásra nem jöhet el. Hosszasan előadja, magántolmács szereplését a Beke ügyben. Beke Erzsébet nekem, — mondta Braun, — mindig azt mondta, hogy őt Nákó Sándor gróf üldözteti és minden, ami vele történt, Nákó kívánságára történt és pedig azért, hogy Nákó Kálmán után ne ő, Beke Erzsébet örököljön, aki Nákó Kálmánnal, az öreg gróffal tíz évig együtt élt. Amikor Polónyi Géza ügyét a lapokban olvasta, mindez eszébe jutott és mindabból, amit Beke ügyében hallott, azt következtette, hogy Beke Meránból Budapestre utazott és fölkereste Polónyit. Panaszkodott az őt ért méltatlanságról és kérte, hogy vegye kezébe az ügy elintézését. Ismerve Beke ügyét, meg van győződve, hogy Polónyi ebben az ügyben Nákóval szemben zsaroltnak nem lépett föl. Braun esküt tett vallomására. Kihallgatása déli fél egy órától háromig tartott.

Schönberger Rózát február elsején hallgatták ki. Nagyobbára az ismert hazudozások. Eskü alatt mondja a következőket:

Mezey Sándor, aki házi bizalmasa volt és tudta, hogy neki Polónyitól levele van, Vázsonyi Vilmost ajánlotta védőjéül. Vázsonyi csak úgy volt hajlandó a védelmet elvállalni, ha Polónyi levelét kiszolgáltatja neki. Elmondta a közismert Makay-pör történetét. Vázsonyi tanácsolta, hogy csak úgy lehet sikert elérni, ha Miskolczy rendőrfogalmazó ellen fegyelmet indítanak. Erre pedig a legjobb lesz, ha Vázsonyi Andrássy Gyula és Hadik János grófoknak megmutatja Polónyi levelét. Ebből azután látni fogják, hogy Polónyi bizalmas megbízást adott neki.

Ezután újból a célzatos hazugságok sorozata következik, amelyek már ismereteseek. Vázsonyi egyszer a telefonhoz hívatta és azt mondta, hogy Hadik föl fogja hívni. Hallgattam, — adta elő Schönbergerné — hogy mit fog beszélni. Hadik inasa jelentkezett, aki azt mondta, hogy Hadik és Andrássy egész délután várták a levelet. Azt izenteti Hadik, hogy holnap hozza el a levelet Vázsonyi. Később visszakérte a levelet Vázsonyitól, de ő megtagadta, mondván, hogy Andrássynak adta át.

Ezután elmondta, hogy nem adott Fényes Lászlónak megbízást a fényképezésre és annak fölhasználására. Végül arra a körülményre vonatkozólag, hogy Vázsonyi állandóan fölügyelet alatt tartotta és hogy Fényes Lászlóval éjszaka fölkereste, hivatkozik Koromtics és Sánta névű cselédjeire s Tarján Mihály ügyvédre.

Mindezt azért vallja, mert Magyarországot el akarja hagyni, úgy, hogy később már aligha hallgathatnák ki.

(Jeszenszky közjegyző vallomása.)

Jeszenszky közjegyző a következőket vallotta:

Január egy napján megjelent nálam báró Schönberger Béláné s helyettesemet megbízta, hogy szólítsa fel Vázsonyi Vilmos dr.-t, hogy az ő tulajdonát képező iratokat adja át. Ez a felszólítás nem járt eredménnyel, mire ő másnap expressz levélben újra felszólította Vázsonyit. Ekkor a báróné arról értesítette, hogy az iratokat megkapta.

(Vázsonyi nyilatkozata.)

Jeszenszky közjegyző vallomásához Vázsonyi Vilmos egy nyilatkozata is mellékelve van, amelyben Vázsonyi előadja, hogy Schönberger Béla báróné iratai között sohasem volt meg az a bizonyos Lichtenstein-féle levél. A levélről szóló mesének az alapja egy

névjegy, de ez sem a főudvarmesteré. *Julius von Borsodi* név van a cimlapján, a hátára pedig a következő sorok vannak írva:

Meldet ganz ergebenst, dass Seine Durchlaut der Herr Erster oberhofmeister Fürst Lichtenstein Frau Baronin Freitag 15. September, 1905. halb 1 Uhr empfangen werde.

Ami a Polónyi féle levelet illeti, azt külön lepecsételt borítékba zárva adta át Jeszenszky közjegyzőnek s felkérte, hogy azt csupán bírói felhívásra adja ki, mert nem akart a levélnek kezéből való kibocsájtásával esetleg abba a gyanuba keveredni, hogy a levél esetleges eltűnésében része lett volna.

MULATSÁGOK

A román bál.

Arad, március 4.

Tegnap, vasárnap este tartotta az aradi román ifjuság hangversenyyel egybekötött táncestélyét, amelyet úgy az ügyes rendezés, a hangverseny művészi összeállítása, valamint a megjelent előkelőségek tettek fényessé, sikerülté pedig az a jókedv, kedélyes hangulat, amely az estélyen mindvégig uralkodott.

Az estélyen megjelent az épen átutazóban levő román herceg, *Brancoveanu Constantin* Basarab is, aki levélben tudatta a rendezéssel, hogy megjelenik az estélyen. Társaságában Aradváros intelligenciájából ott voltak *Papp I. János* püspök, *Arendt Lajos* tábornok nejével és leányaival, *Ditrich Albert* ezredes, *Palik, Floreanu, Hoch, Herbay Szilviusz* (Szerajevó) őrnagyok, *Hamsea Ágoston, Mangra Vazul* archimandriták, *Ciorogariu Román* szeminárium igazgató, *Goldis László* és *Pop C. István* országgyűlési képviselők és mások.

A hangverseny legkiemelkedőbb száma *Trutia Veturia* (Nagyszeben) asszony éneke volt. Szépen iskolázott, kellemes csengésű hangján adott elő nagy tetszést keltve néhány dalt, román népdalait pedig szünni nem akaró, frenetikus tapssal jutalmazta a hálás közönség.

Hasonló hatást keltettek *Raicu Hortensia* és *Papp Veturia* zongorajátékukkal. Előbbi az „Ernani” operából játszott egy parafraz-t, majd *Papp Veturia*-val négykézre adtak elő egy nehezebb opera-egyveleget. A közönség valóságosan ünnepelte a két bájos, fiatal művésznőt.

Nagy tetszést keltett ezután még a román szeminárium énekkara, amely három román dalt adott elő.

A hangversenyt tánc követte, amely vig hangulatban a reggeli órákig eltartott. A nagytermet majdnem teljesen megtöltötték a táncos párok, amelyeknek nagyszámát legjobban bizonyítja, hogy az első négyest kétszáz pár táncolta.

(=) A jótékony nőegylet teája. Az Aradon rendezett mulatságok és estélyek legkedvesebbjei, legkedélyesebbjei azok a tea-estélyek, amelyeket havonta a polgári jótékony-nőegylet rendez. Legjobban bizonyítja ezt, hogy minden ilyen esték alkalmával kicsinyeknek bizonyultak az Iparosház termei, ahol a nőegylet az estélyeket tartja. A nőegylet az idény harmadik és utolsó tea-délutánját f. hó 10-én, vasárnap tartja meg az iparosház termeiben. Ugy mint eddig, most is a 33-ik gyalogezred zenekara fogja a teaestélyen a közönséget szórakoztatni, a kiszolgálást pedig, a jótékony célra való tekintettel, gyöngéd női kezek végezik. A tea délután 5 órakor veszi kezdetét és 8 óráig tart. Ez a tea-zsur az évadban az utolsó és annyiban tér el az eddigiektől, hogy teán kívül fagyaltot is fognak szervirozni, *kizárólag honi süteménnyel*. A belépő díj 2 korona maradt, melyért egy csésze teát, vagy fagyaltot és süteményt szolgálnak ki díjtalanul.

(=) Mükedvelők a sznpadon. Az aradi órás és aranyműves ifjak tegnap este táncal egybekötött mükedvelői előadást rendeztek a városi vendéglő dísztermében. Ez alkalommal a mükedvelő ifjak Sziglieti Ede „A cigány” 3 felvonásos színművét adták elő kitűnő sikerrel. A szereplők dicséretesen megállták a helyüket, sőt Murka Vilma, Pálffy Ilnoka, Szelless Károly, Szilágyi Lajos, Neu Vilmos és Gartner József a nyílt színen is többször tapsot arattak. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

Borzalmas dinamitrobbanás.

Pánik New-Yorkban.

Tíz mázsa dinamit.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 4.

Egy dohányos ember vigyázatlansága folytán rettenetes katasztrófa történt ma egy amerikai alagut furása közben. Tíz métermázsa dinamit robbant fel, rettenetes pusztulást idézve elő, emberéleteket oltva ki. A robbanás olyan erejű volt, hogy valóságos földrengést okozott, olyannyira, hogy a körülfekvő városok lakossága, amelynek a san-franciskói és kingstoni istenítéletek még élénk emlékezetében vannak, valósággal pánikszerű ijedségbe esett.

A katasztrófáról alábbi new-yorki tudósításunk számol be:

New-York város lakossága szombaton éjjel rémes perceket élt át. A vendéglők még telve voltak közönséggel, amikor 13 perccel éjjel után rendkívül erős földrengést éretek, amely megrázta az épületek alapjait. Az edények csörmpölve verődtek egymáshoz. A vélt földrengést tompa, földalatti moraj kísérte. A tünet 10 percig tartott és oly pánikot idézett elő, amelyet New-Yorkban még nem értek meg. Mindenki azt hitte, hogy a várost a san-franciskóihoz hasonló katasztrófa éri s az emberek éjjeli ruhákban menekültek ki az utcára. Végre kitűnt, hogy két mérföldnyire New-Yorktól 1000 font dinamit robbant föl, amelyet egy alagut furására akartak fölhasználni.

Későbbi távirat jelenti:

Homestead városban egy munkás vigyázatlansága következtében körülbelül 1000 font dinamit a levegőbe röpült. A robbanás elegendően erős volt, hogy még 30 kilométer távolságban is azt hitték, hogy földrengés volt. A dinamit a penszilvániai vasut egy raktárában volt elhelyezve és arra való lett volna, hogy vasúti alagutat építsenek. Egy olasz munkás eddig ki nem derített módon bejött a raktárba, ahol égő pipájából a parázs a dinamitos ládára esett. A robbanás az olasz munkást darabokra tépte és kivüle még megölt 30 embert, akik a raktár közelében aludtak. A szomszédságban levő épületek az alagutak építésére szánt összes gépekkel együtt elpusztultak.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az ujszentannai kaszinó tisztújítása. Az ujszentannai kaszinó tisztújításáról szóló tudósításunkból kimaradt a minap az ügyész neve. Mint értesülünk, a kaszinó ügyészévé *Kishalmy Ferenc dr.*-t választották meg.

Éva a csendőrök előtt.

Saját kosztümjében.

Letartóztatott javasasszony.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Csak a napokban lepletek le Aradon egy kuruzsló nőt s mint berzovai tudósítónk értesít, valóban tragikomikus körülmények között fogott el a csendőrség tegnap egy javasasszonyt Berzován.

A kitűnő asszony lippai lakos, *Sztójka Tinkának* hívják s abból pénzelt, hogy faluról-falura járt s rendre falhoz állította román vérei. Gyógyítottá őket, kit a szerelemből, kit más nyavalyából s a végén, természetesen mindeniken eret vágott. Még pedig minél alkalmasabbnak látszott a médium, annál erőteljesebben. Ez az üzlet pedig kitűnően jövedelmezett neki — tegnapig, de csak addig, mert tegnap alaposan ráfizetett. Tetten érte a csendőrség és letartóztatta. A kuruzslónő tegnap délután megegyezett *Sztepán Szilárdné* berzovai beteg asszonnyal, hogy ő kigyógyítja. Éjfélkor annak rendje, módja szerint beállított a beteg menyecskéhez — s hozzá fogott az ő csalhatatlan módszerének alkalmazásához.

Először is leszedett az asszonyról minden ruhaneműt, s a mikor már úgy álldogált előtte, mint Éva anyánk a paradicsomban, felültette az asztal közepére. Aztán egy tál kukoricalisztet kért, valami piszkos port kevert belé s oda állította a menyecske mellé az asztalra, oly célból, hogy a belőle kibuvandó ördög — mert hiszen az minden betegségnek az oka — csak a kásába bujjon s ne másba. S mikor már így mindent bölcsen elrendezett, előkotrázott a szatyorból holmi undok kenőcsöt s megkezdte az ördögűzést. Előbb azonban kiguberáltatta a kialakított 6 koronákat, bölcsen tudva azt, hogy csak az a haszon biztos, a mi látható. S mikor ez a vágya is teljesült, elkezdte kengetni a nyöszörgő nőcskét tetőtől talpig s mormolt hozzá némi litániát is, oly célból, hogy az ördögöt kicsalja belőle. Ki tudja, meddig tartott volna ez a művelet, ha az arra járó csendőrjárat meg nem neszeli a dolgot. Az őrjárat azonban megneszelte és váratlanul beállított a nagyszabású műtét színhelyére.

Sztepán Szilárd, a ki tanukép szerepelt az ügynél, a csendőrök láttára a nyakába kapta a lábát és egyszerűen kirohant, a kuruzslónő pedig dugdosni kezdte orvosságait. Legrosszabbul járt szegény *Sztepánné*, aki úgy megijedt, hogy moccani sem tudott s így teljes leplezetlenségben tündöklő bájait akarva, nem akarva, áldozatul dobta a kandi csendőrszemeknek.

Hej, de ezek igen marcona legények. Ezeket már nem indítja meg semmi. Ellenben azonnal letartóztatták *Sztójka Tinkát*, felszedték az asztalról az ő kiguberált hat koronáit, sőt a kukoricakását sem hagyták ott, s így, koronástól, kásától együtt beszállították a nagyérdemű asszonyt a mária-radnai járásbíró-ság fogházába.

És még próbálja tagadni valaki, hogy Arad-megyében rossz az orvosok sorsa!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. F. (Lippa.) A második védő *Demange* volt, aki Laborival együtt vezette az ügyet.

H. R. (Arad.) Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat első tárlata pünkösdkor nyílik meg.

NAPIREND.

Március 5. Kedd. Róm. kath. naptár: Őszéb. — Protestáns naptár: Őszéb. — Görög-keleti naptár (február 20.): Leo püspök. — A nap két 6 óra 37 perccor, nyugszik 5 óra 48 perccor.
 A Fehér Ke eszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) R-ndelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 óráig.
 Aradi korecsolyázó-egylet. A jégpálya nyitva van reggel 8 11, délután 5—7 óráig.
 Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Ejjeli fagy, száraz.
 Március 7. Az aradi kerékpárklub közgyűlése este 9 órakor (Pözl-kávéház).
 Március 10. A Hungaria kereskedelmi nyugdíjgye-sület aradi fiókjának közgyűlése délelőtt 11 orak. r (Ke-reskedelmi akadémia.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 4.

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 25,000 méter-mázsa alig tartott áron.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.50—7.51	7.49—7.50
Buza októberre	7.85—7.86	7.83—7.84
Rozs áprilisra	6.80—6.81	6.77—6.78
Zab áprilisra	7.46—7.47	7.44—7.45
Uj tengeri	5.22—5.23	5.22—5.23

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	80
Magyar hitelrészvény	32.25
Magyar jelzálog hitelbank	521.50
Déli vasút	157.50
Rima-Murányi vasmű részvény	67
Drasch féle téglagyár részvény	557

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Március 4

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 140—141 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilo-gramm terjedő súlyban 140—141 fillérig; könnyű páron-ként 250 kilogramm terjedő súlyban 140—141 fillérig.
 Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilo-gramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páron-ként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.
 Sertésleltetés: Március hó 1. napján volt készlet 17,541 darab, március hó 2. napján főlhajtatott 490 da-rab, március hó 2. napján elszállított —86 darab, már-cius hó 3. napjára maradt készletben 17,981 darab.
 A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsöztesd tőke az, amit a Scott-féle Emulsio-ért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A Scott-féle Emulsio a legjobb norvégiai gyógy-csakamájolajat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsio készítésére. A magában sajátságos Scott-féle készítési eljárás 80 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rend-kívüli hatáserővel bír és ott, ahol betegséget gyógyi-tani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos sikert ért el. A közönsé-ges csukamájolajjal megközelíthetőleg sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsio-val.

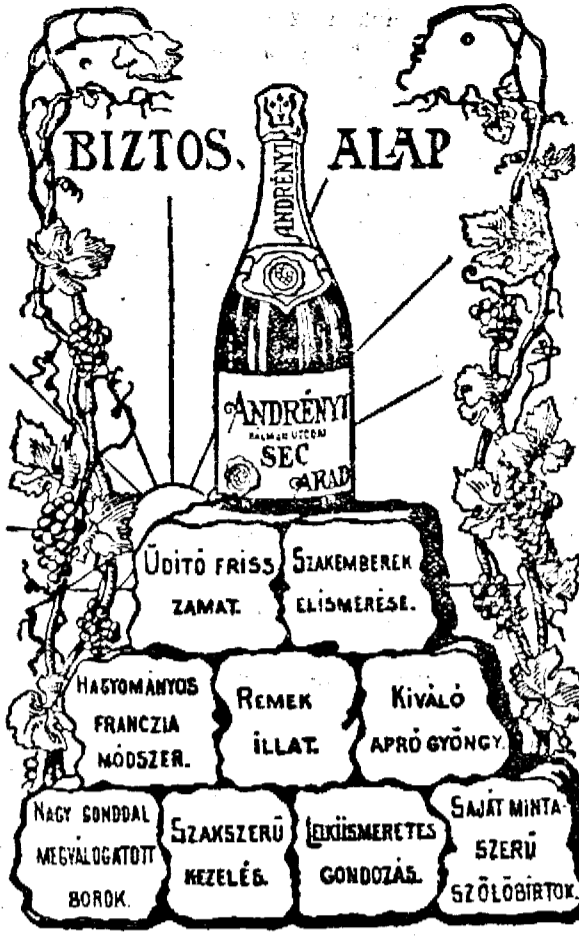

A Scott-féle Emulsio valódiságá-nak jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fil-lér levélbélyeg beküldése ellenében min-tával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszer-tára”
 BUDAPEST, IV., VACI-UTCA 34—50.

Egy eredeti üveg ára: **2 K. 50 f.**
 Kapható minden gyógyszer-tárban.

IDEGENEK ARADON.

Március 4

Fehér Kereszt szálloda. Herceg Brancoveanu Basarab Bukarest. — Mangra Vazul püspök Nagyvá-rad. — Dr. Opreán Nesztor ügyvéd és neje Szent-miklós. — Milovan V. jegyző és neje Mondorlak. — Hamsea Ágoston püspök Hódosbodrog. — Rok-szin Sz és neje Lippa. — Mocsosny Teréz és Tinka Kápolnás. — Mocsosny Jenni és Katica Kápolnás. — Mocsosny Sándor és Péter Kápolnás. — Sárkány Mór dr. ügyvéd Budapest. — Glück Gyula dr. or-vos Budapest. — Nemes Sándor dr. mérnök Buda-pest. — Bérczi Jónás Gyula Gyulafehérvár. — Bod-nár Sándor gazdaszt Bánlak. — Barth Károly jó-szágfelügyelő Bánlak. — Singer Adalbert igazgató Nagyszeben. — Kalmár Lajos utazó Budapest — Komjati S. utazó Budapest. — Veisz Viktor utazó Budapest. — Friedman Eliás utazó Budapest. — Zeisler Lajos utazó Budapest. — Barduc Arthur utazó Budapest. — Förster József utazó Budapest. — Wagner József utazó Budapest. — Gorsler Vil-mos utazó Budapest. — Kl-in Vilmos utazó Buda-pest. — Csillag Antal utazó Budapest. — Popper Bernát utazó Győr. — Ungár Béla utazó Gyulafe-hérvár. — Kende Mór utazó Gyulafehérvár. — Stern Simon utazó Bécs. — Guttman Sándor utazó Bécs. — Fischer Márton utazó Bécs. — Engel Ti-vadar utazó Bécs. — Molnar Miksa utazó Bécs. — Hegedüs Imre utazó Bécs. — Hajós Sándor utazó Bécs. — Braun Simon utazó Bécs.

Központi szálloda. Czárán János birtokos Sep-rős. — Czárán Zoltán birtokos Seprős. — Hartl I. fakereskedő Bécs. — Illés Zsigmond szerkesztő Tan-ger. — Klein Béla dr. orvos Győr. — Campian János dr. ügyvéd Élesd. — Lengyel Győző keres-kező Szeged. — Mayer Márkus kereskedő Budapest. — Schweiger Lajos joghallgató Bokszeg. — Ney Zsigmond kereskedő Temesvár. — Kovács Bertalan dr. orvos Nagyvárad. — Bardos Marcel kereskedő Budapest. — Sebes Géza kereskedő Budapest. — Lukács Ignác kereskedő Budapest. — Hanyi Adolf kereskedő Ujverbász. — Löbl Armin igazgató Vác. — Dr. Ardelean Ezias ügyvéd Tenke. — Barbu Romulusz hivatalnok Tenke. — Weller Samu keres-kező Brünn.

Vass-szálloda. Klein Henrik utazó Budapest. — Rozenfeld N. utazó Bécs. — Mayer József utazó Budapest. — Kánitz J. utazó Budapest. — Hay Adolf utazó Budapest. — Petrovics Adolf hivatal-nok Temesvár. — Pollák Samu utazó Budapest. —

Ferenczi Márton utazó Budapest. — Illés Albert magánzó Menyháza. — Szenes Aladár ügyvéd Bu-dapest. — Séger Mór utazó Bécs. — Kaufmann János utazó Budapest. — Liszer Adolf utazó Bécs. — Stein Béla utazó Budapest. — Teis János gazda-tiszt Vinga. — Sesson Tamás utazó Budapest.

3797—1907.

Hirdetmény.

Az 1880. évi XXVII. t.-c. alapján fizetendő hadmentességi díj kivetési munkálatok folya-matba vétetvén, felhívjuk mindazokat, kik:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségük nyilvánított;
3. a katonai szolgálattól oly testi fogyat-kozás miatt bocsátott el, mely őt kereset-képtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;
4. az 1868. XL. t.-c. alapján, mint család-fentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-c. életbelépte után is bármely okból fel nem avat-tatott;
5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, a város adóhivatalánál és e célra szolgáló s a városi adóhivatalnál ingyen kapható nyom-tatványon 1907. évi március hó 22-ig:
 - a) polgári állását;
 - b) lakását;
 - c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;
 - d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható, bejelentésük és
 - e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutassák.

Ezen kívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek had-mentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és laká-sát bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cikk 20. §-a értelmében a kirovándó hadmentességi díj három, egész hat-szoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-c. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, a hol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjkötelesnek, kik állandó lakhe-lyükön kívül másutt adóval megróva nincse-nek, megengedtetik, hogy a községi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelen-ven vallomásukat ugyanott tollba mondassák. de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb emlí-tett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog al-kalmaztatni.

Arad, 1907. évi február hó 8-án.

A városi tanács.

Nemzeti Színház.

C) bérlet. C) bérlet.

Kedden, 1907. évi március hó 5-én:

A zsidónő.

Nagy opera 3 felvonásban. Irta: Scribe F. Fordította: Ja-kab Istvan. Zenéjét szerző: Halévi L.

SZEMÉLYEK:			
Brogni	Hunyadi J.	Rugiero	Ladislai J.
L. opold	Faludi K.	Eleazar	Ferrari A.
Eudoxia	Schubert J.	Recha	Kapossy J.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

Hölgyek figyelmébe!!

Tiszteletteljesen tudatom a mélyen tisztelt hölgyközönséggel, hogy helyben, Szabadság-ter 17. szám alatt **harisnya-, kötött- és szövött-áru üzletet nyitottam**, ahol a legnagyobb választékban tartok raktáron leg-jobb minőségű női, férfi- és gyermek harisnyákat, férfi- és gyermek lábtüket (Sockerl), női rövid és hosszú cérna- és selyem-keztüket, matröz-íngeket stb. stb. e szakmába vágó cikkeket. Ezúttal bátor vagyok megjegyezni, hogy feltétlen szabott áram mellett, a legolcsóbb árat szabtam, úgy, hogy e tekintetben bárkivel felveszem a versenyt. — Midőnkérem üzletem szives megtekintését, vagyok kiváló tisztelettel

3 szó: **Bárony. Harisnya. Szabadság-ter.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismerettség híján

házasárára, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellérré, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	--

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

Aki

mindeneket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csélt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatot használja.

Francia „Blouse Albu“

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 fillérért kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Tiszta vérű fekete angol kan

sértés fedezésre található Draskovics Ferencnél külváros Választó-utca 1. Ugyanott angol malacok is kaphatók. 710

Gyakornok kerestetik helybeli részvénytársasághoz. Ajánlatok „Részvénytársaság“ jellegével a kiadóhivatalba intézendők.

Egy jóforgalmu üzlet

trafik és italméréssel az állomás közelében átadó március 15-re. Özv. Braun M.-né, Pécskai-ut 1. 689

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Elveszett

egy négy kerekű kézi kocsit, melynek egyik első kereke új. A kocsin egy nyomdai vasráma volt. A megtalálója kéretik azt a rendőrségnél vagy az aradi nyomda részvénytársaságnál bejelenteni.

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható árban árusítok. Veszek könyvtárakat. — **Kerpel Izab** könyvkereskedő. 356

Egy billiard asztal,

képek és 10gasok jutányos áron eladók. Bővebbet Teleki-utca 15. szám alatt, a gondnoknál.

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám.

Egy aradi nagyvállalatnál

14 évig szolgált megbízható iroda szolgálta és pénzbeszedő hasonló állást keres április 1-re. Cim a kiadóhivatalban. 732

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfiruhákat, bundákat, továbbá használt butorokat, Wertheim Cassát, jégsekélyt, lószerszámot, nyergeket, és fegyvereket, ócska vasat, rezet, ólmot, és mindenféle fémárakat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben. Kivánatra hazhoz vagy vidékre is egy levelező lap által rögtön megyek.

Üzletem helyisége jelenleg Asztalos Sándor-utca 1 sz. május hó 1-től a zsidó templom épületben.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Eladó szőlő.

Magyarádon — Nagyurihegyen — egy 4 magyar holdas termőképes szőlő, legjobb fekvésű szabad kézből **eladó.**

Ugyanazon hegyen **eladó** egy 2 1/2 magy. hold szőlő, részben termőképes, részben új beültetés. Bővebb felvilágosítást ad **Vancu Péter**, tanító Magyarád. 722

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

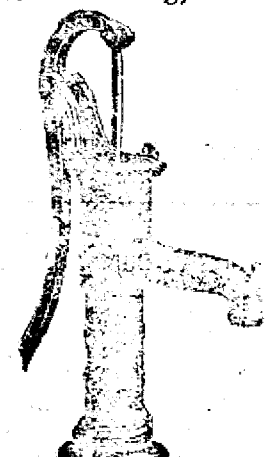
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, bóják és egyéb tisztálanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépeze jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Solyó szelepekkel. **Közö**geknek **legalkalmasabb,** mert homokos és sáros víz használatánál sem tegadják meg a szivattyut, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső gummitörzött kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290 Arad, Rákóczi-utca 27. 37

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Uj divat-kelmék!

Uj blous-kelmék!

Uj blous-selymek!

Uj delének! teljes választékban

már raktárra érkeztek.

Kirakataink megtekintését kérjük.

Rosenblüh H. és Társa.

396

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkémence téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserépekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy **Fischer Samu**

pék- és sütőde

üzletét

átvettem és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, délutáni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve. 286

Kérem a nagyérdemű közönség becaes pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,
Deák Ferencz-utca 16.

164—1907. 1906. V. 2059/18. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság 1906. V. 2059/9. számú végzése által Czucz András és Kiss István végrehajthatók javára, Orosz Lajos Mátyás ellen összesen 960 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal le- és felülfoglalt és 3000 koronára becsült „önműködő kocsis kapcsoló” szabadalmi jog felelő részéből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Grosz Józsefné 60 kor. és Dr. Rónay Miksa 554 kor. és 886 kor. 22 fillér tőkék és járulékaik erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek Aradon, Igazságügyi palota 48. számú termében leendő eszközlésére 1907. március hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1907. évi február hó 19. napján.

Török Dénes,
bírósgági végrehajtó.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legjobb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkanacs vagy eszma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Vasutasoknak!

és a kiknek szüksége van pontos órára, az javitassa óráját feltétlenül

Kepes M.

chronometer és műórásnál

ARADON, Asztalos Sándor-utca 5. szám alatt, ahol bármilyen (speciál) óra 3 évi jótállással lesz pontosan javítva és szabályozva. 192

A nmits. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, szállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment: ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, az többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmébe felhívni, hogy **addig, míg készletem tart** ez évi szőlőoltvány-termeimből kiváló szép, **duis gyökerzetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok

kerülnek eladásra,

A nagy szárazság kőv tőzűtőben a kimaradt tőkék pótlására kiüldösem ajánlám om dui gyökerzetű szőlőoltványaimat, továbbá **gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola** veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásait t. vevőimnek kívánom szívesen szolgálni.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410. 180

Ház eladás!

Lipót-utca 12/a

Lipót-utca 13.

Lövész-utca 3/a.

Lehel-utca 14.

Lehel-utca 19.

Uj-Mikalaka 440.

és még sok számos más előnyös feltételek mellett.

Bővebbet

Klein József

Arad, Radnai-ut 10.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiú
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hajdu tea

mei- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, mind a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szék-méltóság, asthama stb. ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,
Földes Kélmén
gyógyszerésznél. 288

3043—1907. k. h.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 5902-IV-3-1907. sz. rendelete az 1893. évi XXXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

A csomagokban árult cikkek mennyiség tartalmának helyes megjelöléséről szóló 1893. évi XXXIV. törvénycikk 2. §-a alapján a horvát, szlavon, dalmátországi bánurral egyetértőleg ezennel elrendelte, hogy zsákokban a szén csakis oly ólomzárral lezárva hozassék forgalomba, melyen az illető zsák tartalmát képező szén mennyiség az ólomzárba jól olvashatóan be van préselve, ezenkívül pedig a szén mennyisége a zsák oldalán legalább 6 (hat) centiméter magas és 1 (egy) centiméter vastag a zsák színétől elütő le nem törülhető festékekkel festett számokban, illetve betűkben is feltüntetendő. Magoknak a forgalomba hozott zsákoknak belülről varrottaknak kell lenniük.

A ki jelen rendeletben megjelölt kötelezettség ellen vét, a szén a kötelező megjelölés nélkül vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön elad, vagy ennek részére eladásra készletben tart, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, az 1893. évi XXXIV. törvénycikk 4. §-a értelmében kihágást követ el és az ott megállapított büntetéssel büntetettetik.

Jelen rendeletet kihirdetésétől számított 3 hónap mulva lép hatályba.

Arad, 1907. évi február hó 22.

Sariot Domokos, s. k.
főkapitány.

A legjobb magvakat**A legnemesebb fákat****A legszebb virágokat****A legdivatosabb csokrok és koszorukat**

friss élővirágokból

a legjobb minőség szavatolása mellett szállítja

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító 440

mag és virágkereskedése **Temesvárott.**

Dusan illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen.

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban
földekre és városi házakra **amortisa-
tióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legrégebb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagyzebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség
megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak.

531

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.**KOSSUTH-^{utca}
67. sz.****CZERNUCZKY MIHÁLY**

cipész-mester székében

a legjobb anyagból készült **férfi,
női és gyermek cipők** nagy
választéka. — Megrendeléseknél
színes bőrök nagy választéka.

Saját készítés!

624

Olcsó ár!**Pontos kiszolgálás!****TITKOS**betegségek ellen legjobb szer a törvényesen
védett**„TRIAS”**

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhanyagoltabb dugycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Közvény, Csusz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

PAPP-téle

„MENTHOLIN”

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntiket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimréren.

Főraktár Aradon: 1902

Földes Kelemen gyógytárában.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmez-
tetett holnap d. u.
5—6 óra közt talál-
kozhatom a Forray-
utca Nád-sdy palotá-
ban levő **Zinner
Vilmos** mű-órás
és ékszerész kirakata
előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki ar-
ról biztosít, hogy a
karika gyűrűt **Zin-
ner Vilmos** ék-
szerésznél veszi meg,
ahol jól és olcsón le-
het vásárolni.

351

Hálás leszek

azon nemesszívű
hölgynek ki, hogy a
hivatalból el ne kés-
sek megveszél azon
szép és olcsó zsebórá-
t, amelyet **Zinner
Vilmos** mű-órás
Forray-utcai kirakata-
ba láttam.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő
alatt visszaadja. Sem a fejbőr, sem a fehéreneműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény.
Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpakapzódást meg-
szünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer.
Készítése a legegyszerűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről
eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárában

5.3

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle**Margit-Cremet,**

mely szírtalan, ártalmatlan a rögtön szépségre.

A Földes-féle MARGIT-CREMET gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan szer szeplők, májtoltok, bőrrákák, pattan-
ások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

808

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Aradi Villamossági Részvénytársaság.

Meghívó.

Az Aradi Villamossági Részvénytársaság

1907. évi márczius hó 14-én délután 2 és fél órakor Aradon az Aradi Első Takarékpénztár üléstermében megtartandó

VII-ik rendes közgyűlésére.

Napirend.

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1906. évi jelentése s ezzel kapcsolatosan a számadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
 2. Határozás az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentés iránt.
 3. Határozás a nyereség felosztása iránt.
 4. Az alaptőke felemelése.
 5. Az alapszabályok módosítása.
 6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottsági tagok évi tiszteletdíjának megállapítása.
 7. Választás az igazgatóságba.
 8. A felügyelő-bizottság megválasztása.
- Aradon, 1907. évi márczius havában.

Az igazgatóság.

Azon szavazásra jogosult részvényesek, a kik a közgyűlésen személyesen vagy helyetteseik által részt akarnak venni, tartoznak az alapszabályok 16-ik cikke értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt a társaság pénztáránál Aradon vagy a „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára“ cégnél (Budapest V., Béla-utca 5.) legalább 3 nappal a közgyűlés határnapja előtt letenni.

Vagyon. Mérleg-számla 1906. december 31-én. Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Központi telep:					Részvénytőke számla			900000	
Épületek, gépek, transzformátorok, aradi és ujaradi, zsigmondházi vezetékhalózat stb.,			1419578	94	Törlesztés és értékcsökkenési tartalék			92136	75
Értékpapírok			13596	50	Elfogadványaink számlája			190000	
Arú- és anyagkészlet			52784	83	Hitelezők			307210	74
Pénztárszámla			999	06	Különféle paszivák			114716	84
Adósok			40141	74	Nyereség áthozat 1904. évről. ...	2406	06		
Különféle aktívák			25527	05	Nyereség	57570	14	59976	20
Közműhely-telep			111412	41					
			1664040	53				1664040	53

Arad, 1906. december 31-én.

Fényes Dezső, s. k.
üzletvezető igazgató.

Az Aradi Villamossági Részvénytársaság Igazgatósága:

Gulácsy, s. k. *Ottenberg, s. k.* *Schulek Géza, s. k.* *Szirmai, s. k.*

Megvizsgálta és rendben találta a felügyelő-bizottság:

Fodor Vilmos, s. k. *Lunzer Pál, s. k.* *Walder Gyula, s. k.*